

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasáboz petit sor
10 kr., többzörri hirdeté-
sénél olcsóbb. Nyiltér
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Segélyegyleteknek.

lcso hitel és takarékoság: ez az a két jelszó, melynek zászlaja alatt terhes megélhetésű korunk népe boldogulhat. Annál keményebben nehezedik a népre ez a két igazság, minél kevésbé biztosak jövedelmi forrásai, minél jobban van kitéve eshetőségek szeszélyének. Ilyenek még normális sorsfolyása közepette is földmiveseink és iparosaink.

Tehát a segélyegyletek első sorban nekik valók, az ő boldogulásukra hozattak be; az ő javukra tekintettel élveznek állami bélyeg- és adómentességet.

Nem is lehet panaszunk ezen egyletek terjedését illetően; hisz alig van már valamire való község, melyben méltó népszerűségnek ne örvendene s tömeges pártolásban ne részesülne a takarékszövetkezetek eszméje.

Azonban a kezelést illetően sok helyen részint alkalmas könyvelő közeg, részint kellő ellenőrzés, részint a nép jóléte érdekében alakult egyletek támogatására áldozathozatal mellett is hivatott falusi értelmiség közönsége folytán: sok helyütt inkább a véletlen találgatás, mint a szakértelem; inkább a tapogatódzás, mint a biztos célűzés; inkább a sógorkomaság, mint a hitelreszorultak jogos érdeke a mértékadó.

Rendesen a jobb módúak, akik ily kölcsönökre nem szorultak, megszereznek fölös számú részvényt s így anyagi érdekeltységükre való tekintetből ugyszólván monopolizálják az egész ügyvitelt. Miután előtűnik nem a szegény gazda és iparos kisegítése, hanem a zsíros osztalék a fődolog: eltanulják a takarékpénztártól a holmifele fogásos kontók készítését. Üzleti, irási, forgalmi és a jó ég tudja, miféle más díjak címén addig csúrik csavarják a dolgot, hogy most, mikor a világgpiacokon 5-4% a pénz ára, még mindig 8-10-12%-ot fizetnek a kölcsönvevőkkel.

Persze, hogy a kamat maga névleg csak 6%, de van azután mindenféle körmönfont cím; úgy hogy aki rájuk szorult, denique mégis 10-12%-ot fizet. Pedig annak nem nagy megnyugtató az, hogy a kamat kicsi, hanem az apró cseprő kiadás a túlságos.

Ezt ne tegyék, ahol teszik. Mert egyfelől az adó- és bélyegmentességet engedő államot csajják vele; másfelől a szegény nép rovására s a maguk zsebe javára szélhámoskodnak. Az ilyen képmutatás hova hamarabb normális állapottá lesz és kihívja az állam szigorát.

Még egyet! Az évi nyereség felosztása — tapasztalásból mondhatjuk — még városi helyeken is, hibás kulcs szerint történik. Ahol például már két vagy több ciklus van, nem tudják vagy nem akarják az elosztást igazságos arányban végezni. Ugyanis a befizetések heti előleges részletekben történvén, rendszerint azt teszik, hogy az egész évi befizetést osztják két-tövel s azt mondják, hogy egy összeg ötvenkét részletben befizetve, épen úgy részesül a jövedelemben, mintha pl. az összeg fele egyszerre fizetett volna be az üzletbe.

Ez pedig nem igaz.

Aki meg akar győződni, tegyen próbát ke-rek számokkal. Mi nem tartjuk fölöslegesnek, hogy itt próbát mutassunk.

Ha valaki egy nyereszkes üzletbe év elején 1200 frtot egyszerre betesz, a másik meg minden hónap elején 100 frtot, tehát 12 hónap alatt szintén 1200 frtot fizet be ugyanazon üzletbe: akkor nem áll ám, hogy a 100 frtos részletfizetőnek csak fele jussa van a nyereséghez.

Vegyünk egy példát! Két egyén elkezd valami nyereszkes üzletet; A.) fizet bele január-1-én előre egyszerre 1200 frtot; B.) pedig minden

hónap elején előre 100 frtot, tehát egy év alatt szintén 1200 frtot. Kérdés: ha év végén 444 frtot nyerne, mennyi illeti meg ebből A. t, mennyi B. t?

A. betesz 1200 frtot 12 óra =	144 egység
B. betesz 100 frtot 12 óra =	12 egység
» » » » 11 » =	11 »
» » » » 10 » =	10 »
» » » » 9 » =	9 »
» » » » 8 » =	8 »
» » » » 7 » =	7 »
» » » » 6 » =	6 »
» » » » 5 » =	5 »
» » » » 4 » =	4 »
» » » » 3 » =	3 »
» » » » 2 » =	2 »
» » » » 1 » =	1 »

B. nek van összesen 78 egysége

Ha most a nyereség 222 frt; ez felosztandó ilyképen Egység van összesen 144+78=222. Ha az üzlet nyereség pl. 444 frt, ebből jut egy egységre 444 : 222 = 2 frt.

Jut tehát A.-ra 144 * 2 = 288 frt.

B. re 78 * 2 = 156 frt.

Tehát B. nem felét kapja, mint A., hanem valamivel többet.

Mathematikai részletekbe itt nem bocsátkozhatván, alább írásbetűvel megadjuk azon kulcsot, melyet használ a helyes kereskedelmi számtan minden olyan üzletnél, melyhez az egyik fél egyszerre, a másik pedig heti vagy havi egyenlő előleges részletekben járul. A csálhatatlan matematikai kulcs im ez:

„Bizonyos évi összeg, előleges egyenlő heti részletekben befizetve, épen annyit jövedelmez egy év alatt, mintha ugyanazon egész összeg egyszerre befizetve 26 1/2 hétig dolgozott volna.“

Lássuk ennek próbáját a fölvetett példán. 1200 frt összeg, előleges havi részletekben befizetve, hoz 78 frt évi hasznót. 1200 frt egyszerre befizetve, hoz 6 hónap alatt 12.6 = 72 frt hasznót, fél hónap alatt 6 frtot, tehát szintén 78 frtot.

Ez az igazság.

Ahol nem így osztják el az évi nyeresémet, ott az egyik ciklust — rendszeren a fiatalabbat — megrövidítik.

Hasznosnak találtuk e kis praktikus téma megbeszélését most, a nyereség fölosztás évad-jában, azért, mert sokhelyütt jóakarattal, de a kereskedelmi számvetésben kevésben jártakká intézi az ily egyletek sorsát s mert csak örülünk rajta, ha megynék gazdasági előmenetelét bármely téren legalább tanácsos szolgálhatjuk.

Vajha a felsőbb elemi osztályok tanítóit az ily praktikus becsú s könnyű számtani műveleteket tanítványaikkal begyakorolnák! Hasznosabb szolgálatot községük felvirágzására soha sem tehetnének.

Bács-Bodrogh megye statisztikája.

Az 1881. év elején megejtett népszámlálás alapján.

Számok nyelvén legrövidebben lehet sokat mondani. Szülőhelyünk s környezetünk alapos ismerete levén egyetlen helyes kiinduló pontja a világ iránti tájékozódásunknak: hivatásunkhoz képest összeállítjuk a megynkre vonatkozó összes adatokat, hogy abból, kiki okulást merithessen. Mert fontos a társadalomra nézve, hogy azon alapokat ismerje, melyeken ereje nyugszik; s számon tartsa azon tényezőket, melyekből jövője fejlődik.

Bács Bodrogh megye területe 11079.41 □ kilometer, mi az ország összes területének épen négy százalékát teszi. Népeisége 638063 lélek (1871-ben 476398) s így egy □ kilometerre esik 57.59 fej.

I. A megyei törvényhatóság területén

(az alább külön tárgyalv sz. kir. városok kivételével)
van 511965 lélek, 253320 férfi, 258645 nő. Hazuról távol volt a fölvétel napján 17405 egyén Más országban, de a monarchiában tartózkodik 167 férfi, 59 nő; külföldön 62 egyén. A házak száma 82965; a lakások száma 109915; a háztartásoké 114047 Családfő van: férfi 100048, nő 13998; családtag: férfi 137866, nő 232828. Ténylegesen szolgáló katona volt 528.

A népesség családi állapot szerint:

Nőtlen 135817 férfi, 128137 nő; nős 109896, férjes 110379; özvegy 6806 férfi, 19775 nő; elvált 69 férfi, 96 nő.

A népesség korév szerint: újszülött 11173 férfi 11002 nő; 6 éves 6521 férfi, 6544 nő, 14 éves 4952 férfi 5153 nő, 20 éves 3465 férfi, 5827 nő, 30 éves 4844 férfi, 5078 nő, 40 éves 4846 férfi, 5122 nő, 50 éves 3200 férfi, 3795 nő, 60 éves 2562 férfi, 3048 nő 70 éves 920 férfi, 1171 nő, 80 éves 242 férfi, 265 nő, 90 éves 24 férfi, 29 nő, 10 éves 1 férfi, 1 nő, 100 éven fölül 1 férfi, 3 nő.

Vallásfelekezet szerint:

Rom. kath. 154702 férfi, 158799 nő; görög kath. 4095 férfi, 4248 nő, örmény 5 férfi, 3 nő, gör. kel. 50170 férfi, 50001 nő, ágostai 26800 férfi, 28200 nő, helvét 10776 férfi, 10752 nő, unitárius 2 férfi, 5 nő, más keresztény 710 férfi, 827 nő, zsidó 5439 férfi, 5735 nő, hitfelekezet nélküli 47 férfi, 23 nő.

Franciaország, Belgium stb. nem keresi s jegyzi többé még statisztikában sem az egyén vallását; anynyira egyéninek s egyenjogúnak tartják mind, hogy az emberi jogok sérelmét látják az utána való kutatásban. Nálunk e tekintet azért fontos, mert az iskolák tulnyomólag felekezeti kézen vannak; és különben is sok téren döntő még, ki milyen felekezet hive.

Anyanyelv szerint:

Magyar 89183 f., 90925 nő, német 73677 f., 77834 nő, tót 11580 f., 11949 nő, oláh 228 f., 190 nő, ruthén 3501 f., 3616 nő, szerb-dalmát 61770 f., 61573 nő, vend 8 f., 4 nő, örmény 1 f., cigány 377 f., 353 nő, külföldi anyanyelvű 240 f., 160 nő, beszélni még nem tud 12224 f., 12041 nő.

A népesség miveltisége általában:

Olvasni-írni tud 110912 férfi, 73882 nő, (férfi 58, nő 37 1/2 %) (1871-ben 47 1/2 f., 26 % nő) csak olvasni tud 4487 f., 18460 nő, (2 1/2 f., 9 1/2 % nő.) (1871-ben 4 1/2 f., 12 1/2 % nő) sem olvasni sem írni nem tud 137393 f., 166303 nő, (39 1/2 f., 53 % nő.) (1871-ben 48 1/2 f., 61 1/2 % nő.) Ezen adatoknál tekintetbe kell venni, hogy az utóbbi csoportba a még iskolázatlan 1-7 évesek is befoglalvák; de a százalékokban márosak a 7 éven fölüliek vétettek figyelembe.

Lehetetlen, hogy ezen örvendetes miveltődési adatok láttára meglepéssel ne dobjon föl szívünk a tíz év alatt mutatkozó nagy haladás megnyugtató sikerén. Míg ugyanis 1871-ben olvasni-írni csak 73 1/2 % tudott, ma tud (a hét éven fölüliek közül) 95 1/2 %. Míg akkor a se olvasni se írni nem tudók száma ép akkora volt, mint az olvasni-írni tudóké, sőt a nőknél 2 1/2-szer nagyobb: addig ma 18%-al több férfi tud olvasni-írni mint nem; az olvasni-írni tudó nőké pedig 11%-al szaporodott.

A népesség családi állapota összevetve a korrall:

a) Nőtlen, illetőleg hajadon 21-25 éves 8499 f., 3316 nő, 26-30 é. között 2000 f., 1112 nő, 31-40 é. között 1331 f., 862 nő.

b) Nős, illetőleg férjhezett, leány 14-15 éves 152; 16-20 éves 7959; 21-25 év között összekelt 11732 f., 18843 nő, 26-30 év között 19795 f., 19147 nő, 31-40 év között 31288 f., 28941 nő, 41-50 év között 23123 f., 19283 nő, 51-60 év között 13745 f., 10731 nő, 60 éven fölül 9031 f., 5212 nő. Összesen: 109896 f., 110379 nő.

Özvegy összesen 6806 f., 19775 nő. Törvényesen elvált 69 f., 96 nő.

A nép miveltiségi foka nyelv szerint.

Olvasni írni tud: Magyar 39617 f., 25138 nő, német 44813 f., 36216 nő, tót 5138 f., 2676 nő, ruthén 1373 f., 669 nő, szerb-dalmát 19770 f., 9081 nő. Összesen 110912 f., 73882 nő.

A nép miveltiségi foka hitfelekezet szerint.

Olvasni írni tud: kath. 68626 f., 44608 nő, gör. kel. 15974 f., 7253 nő, ágost. 15070 f., 12096 nő, helvét 6806 f., 6056 nő, zsidó 3975 f., 3555 nő.

A férfinepesség főfoglalkozása.

A polgári kor jöhetvén csak szóba, van munkabíró férfi 252792. Ebből: 1. Értelmiségi lelkész 296, tanár és tanító 592, író és művész 5, orvos vagy sebész 127, mérnök és gépész 29, köztisztviselő 423, ügyvéd 76, egyéb értelmiségi 513. 2. Gazdász: birtoikos 35796, haszonbérlet 878, tiszt 147, évi szolga 14882, pásztor, munkás, béres stb. 26575, zsellér 425, családi kisegítő 23240. 3. Iparos: önálló 15441, üzletvezető 19, iparos segéd 6517, inas 3384, munkás 1236, családi kisegítő 261. 4. Kereskedelem: önálló 2730, tiszt és üzletvezető 118, segéd 671, tanonc 239, munkás 207, családi kisegítő 62.

Jövedelméből él 1008, nyugdíjas 138, koldús 629, közszolga 788, cseléd 50, napszámos 25530, rab 52.

A népesség testi s lelki fogyatkozása.

Vak 431 f., 364 nő, siketnéma 232 f., 218 nő, elmebeteg 187 f., 202 nő, hülye 198 f., 182 nő. Összesen: 1048 f., 966 nő.

Marha allomány Magyar fajta: bika 1105, tehén 48556, borjú s tinó 44236, jármos ökör 16775, bivaly 15. Svájci fajta: bika 195, tehén 3001, borjú 2347, ökör 607, hizó marha 1108.

Juhállomány. Magyar juh (racka) 178436, birka vagy nemesített juh 215989, kecske 129

Melléklet a „Bácska“ 10-ik számához.

Folyó szám	A község neve	A házak		A jelenlevő polgári népesség																	
		A házak száma	A jelenlevő polg. népesség	anyanyelve szerint										hitfelekezete szerint							
				magyar	német	tót	oláh	ruthén	dalmát-szerb	egyéb hazai nyelvű	külföldi nyelvű	beszélni nem tudó	római katolikus	görög	gör. keleti	ágostai evangélikus	helvét	unitárius	izraelita	egyéb hitfelekezeti	Olvastási tudása szerint
IX. 2. Telecskai járás.																					
1	Bajsa	552	3327	1775	92	881	—	1	442	—	2	134	1651	—	405	999	165	—	96	11	682
2	Csantavér	891	5191	4761	14	2	—	—	137	—	5	272	5032	—	—	3	5	—	140	11	1164
3	Hegyes	870	4767	4308	203	1	—	—	1	—	2	252	4500	—	—	93	20	—	131	23	1732
4	Ó Morovica	1175	5991	5551	91	14	—	—	62	—	2	271	1109	—	1	22	4468	—	235	156	3242
5	Pacsér	914	4470	2951	35	—	—	—	1315	—	—	169	538	—	1293	9	2397	—	135	98	1999
6	Sándor	231	1189	96	267	—	—	—	749	—	—	77	585	—	601	3	—	—	—	—	310
7	Topolya	1672	9500	8759	193	17	1	1	18	4	9	498	8788	—	11	49	34	—	607	11	2567
	Járasi összeg	6305	34435	28201	895	915	1	2	2724	4	20	1673	22203	—	2311	1178	7089	—	1344	310	11696
X. 1 Tiszai járás.																					
1	Ada	1762	9693	7344	103	5	3	1	1806	3	2	426	7372	—	1859	13	6	—	410	33	3545
2	Ó-Kanizsa	2317	13069	11970	82	—	22	—	441	15	4	535	12164	44	466	1	23	—	371	—	4359
3	Martonos	1019	5126	3484	36	6	2	—	1372	—	2	224	3593	100	1325	3	2	—	103	—	1238
	Járasi összeg	5098	27888	22798	221	11	27	1	3619	18	8	1185	23129	144	3650	17	31	—	884	33	9142
XI. 2. Tiszai járás.																					
1	Ó-Becse	2616	15040	8683	481	22	18	2	5092	24	24	694	8887	22	5274	88	68	—	570	131	5234
2	Bács-Földvár	1019	5341	2802	103	6	12	4	2116	1	1	296	2805	—	2221	32	21	—	181	81	1784
3	Mohol	1483	7782	4168	142	7	13	—	3054	2	—	396	4336	4	3203	16	7	—	156	30	2487
4	Petrovosszelló	1430	7231	5104	100	9	—	—	1681	21	1	315	5100	8	1701	5	5	—	293	119	2414
5	Szt.-Tamás	1901	10609	3708	488	19	1	18	5762	5	10	498	4077	17	5916	296	166	—	123	14	2908
6	Turia	489	2862	36	39	—	11	—	2672	—	—	104	38	—	2769	32	4	—	18	1	714
	Járasi összeg	8938	48865	24601	1353	63	55	24	20377	53	36	2303	25243	51	21084	469	271	—	1371	376	15541
XII. 1 Csajkási járás.																					
1	Gardinovce	171	1108	21	8	—	1	—	1029	—	—	49	32	2	1065	5	—	—	4	—	157
2	Káty	668	3681	167	766	6	—	—	2588	10	—	144	209	—	2650	752	36	—	32	2	996
3	Alsó-Kovil	296	1636	184	35	—	—	—	1335	—	—	82	230	2	1373	8	2	—	21	—	366
4	Felső-Kovil	478	2461	121	85	—	—	—	2169	—	6	80	158	—	2208	47	7	—	41	—	606
5	Lok	152	812	36	17	—	1	—	724	8	—	26	49	—	756	—	4	—	3	—	59
6	Mosorin	419	2394	64	44	—	1	3	2200	—	—	82	76	2	2275	1	21	—	19	—	331
7	Kovil-Szt.-Iván	403	2210	11	691	—	—	—	1428	5	1	74	12	—	1486	671	19	—	22	—	504
8	Titel	572	3321	324	621	173	17	—	2094	—	2	90	1117	7	2022	116	37	—	22	—	1282
9	Vilova	162	993	11	18	10	—	—	906	—	—	48	16	11	946	13	1	—	6	—	275
	Járasi összeg	3321	18616	939	2285	189	20	3	14473	23	9	675	1899	24	14781	1613	127	—	170	2	4574
XIII. 2. Csajkási járás.																					
1	Csúrogh	1183	6406	981	181	2	—	5	4691	6	—	270	1025	42	5078	88	33	—	96	44	1352
2	Gospodince	494	2599	40	152	—	1	71	2234	—	—	91	44	72	2313	136	9	—	15	—	779
3	Gyurgyevó	591	3303	29	67	—	2	326	2716	—	—	163	74	349	2794	24	10	—	42	10	772
4	Nádalj	345	1820	36	37	—	—	—	1673	—	—	74	105	5	1645	26	12	—	3	24	381
5	Zsablya	962	5349	527	512	6	—	—	4160	47	—	97	897	3	4233	142	2	—	68	4	1032
	Jarasi összeg	3575	19467	1613	949	8	3	402	15744	53	—	695	2145	471	16063	416	66	—	224	82	4316
Ismétlés.																					
I.	1. Felső járás	8096	50266	14334	24093	111	46	—	9062	79	44	2497	48128	9	1226	16	18	—	835	34	16855
II.	2. Felső "	7691	48757	29112	11758	71	76	1	4986	7	70	2676	47380	1	21	61	90	2	1095	107	17063
III.	1. Közép "	6784	48595	15721	23784	22	180	2	6329	15	27	2515	47266	9	293	76	69	1	804	77	19029
IV.	2. Közép "	5850	36734	5599	17920	41	—	33	11211	18	11	1901	22815	36	9251	144	3764	—	633	91	13625
V.	1. Alsó "	4876	32070	1866	12555	5003	—	8	11005	202	23	1408	19664	4	7494	4388	102	—	399	19	10807
VI.	2. Alsó "	4570	31441	803	16625	3777	4	3	8672	195	25	1337	14755	471	8351	7048	98	—	697	21	13370
VII.	3. Alsó "	7160	47429	8910	15303	12076	2	2	8834	30	50	2222	13785	160	9036	21184	2666	2	446	150	18965
VIII.	1. Telecskai "	7201	45674	7734	23323	1232	2	6635	4431	43	36	2238	6992	6961	4695	18365	7083	1	1190	387	22995
IX.	2. Telecskai "	6305	34435	28201	895	915	1	2	2724	4	20	1673	22203	—	2311	1178	7089	—	1344	310	11696
X.	1. Tiszai "	5098	27888	22790	221	11	27	1	3619	18	8	1185	23129	144	3650	17	31	—	884	33	9142
XI.	2. Tiszai "	8938	48865	24601	1353	63	55	24	20377	53	36	2303	25243	51	21084	469	271	—	1371	376	15541
XII.	1. Csajkási "	3321	18616	939	2285	189	20	3	14473	23	9	675	1899	24	14781	1613	127	—	170	2	4574
XIII.	2. Csajkási "	3575	19467	1613	949	8	3	402	15744	53	—	695	2145	471	16063	416	66	—	224	82	4316
XIV.	Zenta r. t. v.	3500	21209	17877	447	10	2	1	1876	6	41	940	18097	2	1915	25	54	1	1082	24	6816
	Járások összege	82965	511437	180108	151511	23529	418	7117	123343	746	400	24265	313501	8343	100171	55000	21528	7	11174	1713	184794
	Baja tvhj. t. v.	2823	19241	13575	2073	39	8	1	2629	10	99	807	15751	19	372	177	332	1	2542	47	8943
	Szabadka sz. k. v.	9866	61367	30075	1479	325	8	5	26637	37	64	2737	56726	144	2304	156	358	5	1647	27	13268
	Ujvidék sz. k. v.	2823	21325	5517	5159	835	30	162	8790	8	131	693	8093	169	8424	1700	1742	6	1141	50	10134
	Zombor sz. k. v.	3873	24693	5077	2672	33	5	9	15682	31	67	1117	12932	21	10567	205	267	3	637	61	7732
	Megyei összeg	102350	638063	234352	162894	24761	469	7294	177081	832	761	29619	407003	8696	121838	57238	24227	22	17141	1898	224871

II. Szabad királyi városok.

Lakosság:	1881.	1871.	Ház	Lakás	Háztart.	Családfő	Családtag	Katona	Távollevő	Nőtlen	Hajadon	Nős	Férjes	Özvegy	Elvált	Összesen
Baja	19587	*)	2823	4894	498											

A népesség családi állapota, korához képest.
 a) Nőtlen, illetőleg hajadon: Baján: 21-25 éves 477 férfi, 375 nő; 26-30 éves 228 f. 149 n.; 30-40 éves 186 f. 131 n.
 Szabadkán: 21-25 éves 1209 f. 498 n.; 26-30 éves 304 f. 192 n.; 31-40 éves 216 f. 169 n.
 Ujvidéken: 21-25 éves 624 f. 365 n.; 26-30 éves 235 f. 153 n.; 31-40 éves 164 f. 119 n.
 Zomborban: 21-25 éves 504 f. 298 n.; 26-30 éves 189 f. 128 n.; 31-40 éves 128 f. 180 n.
 b) Nős, illetőleg férjes Baján: 21-25 éves 204 f. 548 n.; 26-30 éves 612 f. 697 n.; 31-40 éves 1081 f. 1077 n.
 Szabadkán: 21-25 éves 1220 f. 2114 n.; 26-30 éves 2398 f. 2522 n.; 31-40 éves 3889 n. 3572 n.
 Ujvidéken: 21-25 éves 271 f. 649 n.; 26-30 éves 643 f. 728 n.; 31-40 éves 1076 f. 1077 n.
 Zomborban: 21-25 éves 371 f. 731 n.; 26-30 éves 847 f. 908 n.; 31-40 éves 1604 f. 1459 n.

15 éves vagy fiatalabb nő férjhez ment Baján 7, Szabadkán 1, Zomborban 76; 16-20 éves Baján 162, Szabadkán 755, Ujvidéken 179, Zomborban 305.
 Özvegy Baján 274 f. 1185 n. Szabadkán 866 f. 2422 n. Ujvidéken 323 f. 1387 n. Zomborban 510 f. 1184 n.
 Törvényesen elvált Baján 12 f. 17 n. Szabadkán 22 f. 59 n. Ujvidéken 6 f. 21 n. Zomborban 12 férfi, 24 nő.

A nép miveltségi foka nyelv szerint.

Olvasni irni tud		német		dalmát-szerb	
férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
Baján	3864	3159	729	478	405
Szabadkán	5495	3716	397	267	2177
Ujvidéken	1570	1078	1800	1559	2053
Zomborban	1549	1368	935	833	1725

A nép miveltségi foka hitfelekezetek szerint.
 Olvasni irni tud
 Baján 3710 f. 2767 n. kath.; 140 f. 103 n. gör. kel.; 91 f. 49 n. ágost.; 143 f. 92 n. helv.; 974 f. 858 n. zsidó.
 Szabadkán 6983 f. 4150 n. kath.; 366 f. 264 n. gör. kel.; 65 f. 40 n. ágost.; 133 f. 86 n. helv.; 591 f. 577 n. zsidó.
 Ujvidéken 2284 f. 1815 n. kath.; 2023 f. 1472 n. gör. kel.; 470 f. 364 n. ágost.; 498 f. 359 n. helv.; 431 f. 388 n. zsidó.
 Zomborban 2707 f. 2076 n. kath.; 1111 f. 941 n. gör. kel.; 63 f. 85 n. ágost.; 94 f. 90 n. helv.; 274 f. 261 n. zsidó.
 Az öt város 7 éven felüli s irni olvasni tudó közönsége százalékokban.
 Baján 68.2 f. 46.4 n., Szabadkán 34.8 f. 21.0 n., Ujvidéken 69.3 f. 48.5 n., Zomborban 45.2 f. 34.7 n., Zentán 53.2 f. 30.5 n.

A férfi népesség főfoglalkozása, a keresetképesekre tekintettel.

A város neve	Értelmiség							Gazdászat							I p a r					Kereskedelem														
	lelkész	tanítói	író, művész	orvos, sebész	mérnök s gépész	köztestisztviselő	ügyvéd	egyéb	önálló birtokos	haszonbérlet	gazdatiszt	évi szolgáló	munkás, béres	zsellér	családi kisegítő	önálló	üzletvezető	segéd	inas	munkás	családi kisegítő	önálló kereskedő	tiszt és üzletvezető	segéd	inas	munkás	családi kisegítő	Tökeből él	Nyugdíjas	Koldus	Közszojga	Cseléd	Napszámos	Rab
Baja	21	56	114	49	63	23	85	88	27	8	109	160	27	106	948	5	1185	523	94	7	464	63	149	82	54	16	65	24	52	77	192	1332	14	
Szabadka	17	81	122	13	130	41	133	3090	734	18	2349	5198	5	1558	1553	9	966	385	91	1	459	31	139	58	87	16	69	25	106	204	916	1389	70	
Ujvidék	16	59	9	12	9	95	28	79	228	220	3	381	893	593	984	9	939	364	72	6	419	59	166	95	41	156	63	27	109	130	563	83		
Zombor	13	53	—	10	9	232	30	72	1053	59	15	1013	1479	6	802	840	2	617	328	101	35	216	19	113	45	27	—	62	30	56	162	74	506	192

A népesség lelki és testi fogyatkozás szerint.

Baján	Szabadkán	Ujvidéken	Zomborban	Vak		Süketnéma		Elmebeteg		Hülve		Összesen	
				férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
				18	21	11	9	13	13	17	14	59	57
				46	41	32	14	24	30	35	20	37	105
				13	15	3	9	17	4	11	3	34	31
				30	22	17	8	8	15	5	8	70	53

Marha és juhállomány.

Baja	Bika		Tehén		Borjú		Ökör		Bival	Hízó marha	Magyar birka	Nemes birka	Kecske
	magyar	svájci	magyar	svájci	magyar	svájci	magyar	svájci					
	2	—	402	86	126	19	136	2	—	1037	1205	1195	1
Szabadka	182	15	3551	279	4336	195	3393	98	4	224	11920	37759	169
Ujvidék	12	8	562	125	322	53	512	5	—	8	6368	593	1
Zombor	14	10	569	109	390	91	597	9	—	55	2827	2075	—

Hírek.

Ó császári és apostoli királyi fölsége február hó 20-án 311. eln. sz. a. legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy Ribovics András kerületi jegyző és garai plébános a neki adományozott jeruzsálemi szent síról nevezett rend lovag keresztjét elfogadhassa és viselhesse.

Kinevezés. Királyunk Öfelsége Eidenmüller Ádám kulai kir. jbirósági jegyzőt a hódásági járásbíróvához albiróvá nevezte ki.

Zichy Jenő, az ipargróf, f. hó 14. reggel 10 óra-
kor tart nálunk az ipariskolák ügyében értekezletet.

Fehér Ipoly, a szegedi tankerület kir. főigazgatója, mult héten beható vizsgálat alá vette a zentai községi kispályaütemot.

Cservenkán f. hó 4-én szép és lélekemelő ünnepély folyt le: ekkor nyitotta meg Majeczek Adolf, m. k. postamester, 54 tanuló, a községi elöljáróság és népes vendégesoport előtt az ipariskolát. Ennek szükségességét és hasznát szépen esetenként buzditó szavakat intézett a tanulókhöz; serkentésükre kérte az iparosokat; kiemelte a községi áldozatkésztségét s végül a népkultúra minden ága iránt érdeklődő kultuszminiszterünkre mondott viharos helyeslésekkel dörgő eljött. Akármennyire óvakodunk is attól, hogy a felekezeti szűkeblütséget illessük, nem lehet itt kommentár nélkül föl nem említeni, hogy Sch. K. ref. lelkész, majd példájára az evangélikus hitfelekezet is, bezáratta tantermet az iparos tanulóknak elől s így most az ottani legkisebb kontingens (1. statistikánkat), a róm. kath. felekezet tantermeiben tartatik az iparos iskola. Majeczek ur, az iskola buzgó elnöke, valamint a községi elöljáróság is, teljes elismerést érdemel azért, hogy anyai apró falusi boszantgatás dacára tántoríthatatlanul támogatták a jó ügyet.

Baján az ifjusági egylet e hó 26-án műkedvelői előadást rendez. — A plébánia tornyát lebontják, mert szelkor nagyon inog. Hja! az ingatagság átragad az emberekről a tárgyakra.

Hirdetmény. Kapesában az 1881-ik évi 4125. sz. a. kiadott itteni hirdetménynek újból is emlékeztetem a t. c. közönséget a fenálló szabályrendelet azon határozatára, hogy minden tulajdonos, birtokos vagy bérlő, tartozik minden év március hó végeig a kertje, szőlője és birtokában lévő minden fáról, cserje és sövényről az ősről maradt hernyó fészkeket és tojás gyűrűket leszedetni és azokat alkalmas módon elégetni. Ki ezen rendeletet nem teljesítendő, megbüntetni és kára és költségére a hernyó irtás hivatalból eszközölni fog. Zombor, 1883. március 5-én. Czedler János s. k., rendőr főkapitány.

Béregben Alföldy Julia postamester nő nagy vesztlytől mentette meg a községet. Ugyanis folyó hó 3-án esti 7-8 óra között, midőn a szél legjobban dühöngött, lakására menet észre vette, hogy a ház tövében tűz pislog. Rögtön oda futott s az akkor már égő, pörnyével telt kosarat az esz alól az udvar közepére rántotta. Többszöri segély kiáltására végre a mitsem sejtő gondatlan háztulajdonos és családja is oda rohant, s így sikerült a vést még ideje korán elnyomni. Megjegyzendő hogy mindez a jegyzői lak tömörszénységében s a közsé házának átellenében történt.

A helybeli nagyobb kereskedők a kávé árát el-
seje óta mind leszállították 8 krral különként.

A budapest-zimonyi vonal szabadka-ujvidéki vonalrésze az alul megnevezett állomásokkal f. évi március hó 5-én a közforgalom számára megnyitott. Nevezett naptól kezdve a vonatok ezen vonal-
reszen a következő ideiglenes menetrend szerint közle-
kednek:

Kilométer	Állomások		Vegyes vonat 2112 I, II, III osztály
		Ind.	
—	Budapest	Ind.	8.20
—	Nagyvárad	"	4.25
—	Szeged	"	3.40
19	Szabadka*	"	6.00
33	Csantavér	"	6.51
49	Topolya	"	7.42
60	Kishegyes	"	8.29
73	Verbász-Kula	"	9.19
86	Ó-Kér	"	9.56
102	Kiszács	"	10.31
—	Ujvidék	Érk.	11.14
—	Ujvidék	Ind.	2.30
17	Kiszács	"	3.15
29	Ó-Kér	"	3.50
42	Verbász-Kula	"	4.45
53	Kishegyes	"	5.20
70	Topolya	"	6.20
83	Csantavér	"	7.00
102	Szabadka*	Érk.	7.50
—	Budapest	"	6.58
—	Szeged	"	12.00
—	Nagyvárad	"	9.30

Jegyzetek: Szabadkán a vonatok csatlakozás-
ban állanak az alföld-fümei vasut vonataihoz Nagy-
várad és Szeged felől és felé. A vastagabban nyomat-
tott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig
számított éjjeli órákat jelentik. A vonatok közlekedési
ideje a budapesti idő szerint van kitüntetve. * — ven-
dégli. Budapest, 1883. évi március hóban. Az igazgatóság.
Uj cégék. Jakob Donat borkereskedő O-Palán-
kán, bej. az ujvidéki kir. törvényszéknél febr. 5. —
Salamon Popper vegyesárkereskedő Bukinban, bej.
az ujvidéki kir. törvényszéknél febr. 5. — Fürst Sá-
muel vegyesárkereskedő Ó-Becsén, bej. az ujvidéki
kir. törvényszéknél febr. 5. — Adolf Deutsch vegyes-
árkereskedő Temerinben, bej. az ujvidéki kir. törvény-
széknél febr. 5. — Jac. Joachim Stern vegyesárke-
reskedő T. Földvárton, bej. az ujvidéki kir. törvény-
széknél febr. 5. — Kekits Stefan fűszer- és rövidár-
kereskedő Ó-Becsén, bej. az ujvidéki kir. törvényszék-
nél febr. 5.

Fizetésektelenség. A bécsi „Creditor-Ve-
rein“ következő fizetésektelenségről tesz jelentést:
Fischer Miksa és társa kézműárkereskedők Baján.

A helybeli felszámolt zálogüzlet tudatja, hogy
megmarad, csak a gazdája változik, mert a volt tár-
sas cég tulajdonjoga Jó Dezső birtokába ment át.

Az apatini első óvó-egyesület derék és fárdat-
lan másod elnöke: t. Rátay Tivadár ur m. hó 22-én
azon javaslattal lépett az ó — a kisedővő iránt na-
gyon is érdeklődő és azt mindenkorra nemes kebel-
fel is karolt választmányára elé, miszerint nagyon is

helyén volna, ha az egyesület, pénzügyi állapotát fi-
gyelembé véve, jótékony célú vállalatot tervezne, illető-
leg rendezne. Együttal megsvágn, hogy kedves óvó-
nők Sztankovits Veronika kisasszony nézete szerint
legcélszerűbb lenne a nagybőjtöt tekintetbe véve —
nalpapríkást rendezni. Ezen eszme visszhangra talál-
ván közmegegyezéssel elfogadtatott és kivételével egy
4 tagu bizottság bizott meg, mely azonnal választás
utján Hermantorf Antal bíró, Radoichich Lajos pos-
tamester, Fuderer József az első szövötközést igazga-
tója és Dolezsál Alajos asztalos mester urak szemé-
lyében megalakult. A halpapríkás idejüül márc. 3. est
határozottatott Belépti díj 1 frtban állapítottatott meg
azon kijelentéssel: hogy felülfizetések a jótékony célt
tekintve köszönettel fogadtatnak. A nagyérdemű köz-
önség kegyes pártfogása alá bocsájtott izeket össze-
esen 159-en irták alá, ezenkívül felülfizetés címén 10-en
iratkozottak és pedig Bauer Mihály, Dellin Frigyes,
Déván Róbert, Fuchs József, Kopping Péter, Leidec-
ker Jakab, id. Raichl Péter, Rech Miklós és Weisz
Mihály urak 1—1 frttal, dr. Weidman Vilmos 20 kr,
összesen 9 frt 20 kr. Fogadják a t. adakozók az egye-
sület leghálásabb köszönetét. A halpapríkás a fentjel-
zett időben 128 egyén részvétele mellett megtartatott
igen kitünő sikerrel. Jó borokról Baszler Péter gon-
doskodott. Az egyesületi tagok igen tisztelt nejeikről
sem szabad megfeledkezni, kik a papríkás fénves si-
kerültét előmozdítandó önként ajánlkoznak különféle
édességek, sütemények stb. efélékkel a vacsorát fűsze-
rezni. A vacsora végén új meglepetésben részesültünk.
A „vörös-kereszt-egylet“ apatini körének nemes szívü
elnöke Alföldy Julia ó nagysága ugyanis felajánlá az
óvó-egyesületnek az általok nem rég rendezett s sor-
húzással egybekötött táncvigalomból megmaradt nyem-
remény tárgyakat oly kikötéssel, hogy azok még enap
estéjén árverés útján eladassanak. Bodnár Imre köz-
tiszteletben álló közjegyzőnk kikialtása mellett el-
is kelt egytől-egyig; befolyt e címen 39 frt 40 kr.
Nemde szép összeg! Méltóztassék ó nagysága ez uton
is az egyesület legforróbb köszönetét kegyesen átvenni.
Végül legyen szabad ide igtatnom még ez est
anyagi hasznát, befolyt összesen 210 frt 92 kr, ki-
adott 71 frt 36 kr. Tiszta jövedelem 139 frt 56 kr.
Herr Sebestyén, az apatini első óvó-egyesület pénztárosa.

Gyászír. Mezey Károly palánkai ügyvéd neje:
Mezey szül. Zdráhál Etelka 32 éves korában március
6-án meghalt. Béke hamvaira!

Adai hírek. Szerb ifjuság által rendezett kaszinói
bál e hó 4-ikén igen fényesen sikerült, tiszta jövedelme
168 forintot tett. Nem hiába a helybeli tünderkék vet-
ték kezükbe az ügyet, hordozták szerteszéjjel a meg-
hívókat, egyengették nevető ajkaikkal, szórták virá-
gokkal odáig az utat, hol a vidámság hangjaival egés-
zen megtelt. Mesteri összhangzat lengte át az egész
társaságot. Az egyszerű kedves rózsá, — és a szép
égszín, — szembeöltő pipere, kiállhatlan és érdektelen
fesz nélkül, — izlésesen kiállított öltönyök csak emel-
ték a jó kedvet. Mintha a naptár szabta volna ki a
messzevidékről egybegyülekezett fiataloknak, hogy
a farsang végtiszteletére fesztelenül virradtig keli mu-
látnia. Ha ezekhez az elegáns terem díszítését, a tágas
mellékszobák megfelelő butorzat kellő használatát, a
pohárköszöntések, a nemzeties dalok bensőségét, a nagy
közönség kedélyes mulatozását vesszük figyelembe, el-
mondhatjuk, hogy a kedves helybeli és vidéki hölgyek,
kellő arányban derék ifjak, oly szivesen adták mago-

II. melléklet a „Bácska“ 11-ik számához.

sztést fejt ki a csatlakozni vágyó. Megragad minden alkalmat és módot, csak hogy bosszuját kielégítse és hogy egyenlenséget idézhessen elő községünkben: sőt kapzsága annyira határt nem ismerő, miszerint nem átalta a „Szegedi Híradót“ levelezője által arról értesíteni, hogy a Szeged székhelyvel bíró új megyéhez csatlakozás ügyében már e hó 1-én érdemleges gyűlés is tartott volna a képviselő testület által, a mely alkalommal 40 képviselő közül 29, mondva huszonkilenc, — a csatlakozás mellett szavazott volt. A tudósító ur nagyon elhajítja a sulykot: mi is ó-kanizsaiak vagyunk, de a gyűlés megtartásáról mit sem tudunk; honnét van az, hogy a 13 ezer lelket meghaladó városban csakis egyedül a Sz. H. tudósítója tudott erről? A nevezett lap pedig kapva kapott az alkalmon, bizonyára ivott is még egyet a fölötti örömeiben, mintha Ó-Kanizsa már az övé, illetőleg Szegedé volna. Kár volt az oláh atyákkal tartani, — előre iván a macok, — ugy hiszük oroszlanak is megjárna, — bórere. Igaz, másnap megjelent számában már visszavonta állítását, de már késő volt. Ilyetén tudósításokat valamint mi, nehogy rossz hírtünk támadjon, — ugy a Sz. H. sem kér ismételtetni. Ha pedig örömet leli benne, ám tessék. Bár nem tartunk most az egyszerű vele, de azért figyelmeztetjük, hogy saját érdeke megóvása tekintetéből olvasó közönségének ne nyújtson olyan dolgokat megemésztés végett, melyek egy önmagáról megfeledkezett tudósító agrármeinek szüleményei.

Hogy mi Szegedé volnánk! A Szegedi Híradó ó-kanizsai tudósítójának agyában ily rémletes valószínűségeket megfogamzhatnak, a tények azonban ellenkezőt bizonyítanak.

Tessék csak a város legnagyobb részét képező külső utcákba menni; megfogja az igazat tudósító hallani az egyszerű, de józan gondolkodású polgárok véleményét is: megelégszünk mi saját szegénységünkkel, nem akarunk nagy urakkal egy tából cserenyéni enni, nehogy keserűen bánjunk meg mi vagy utódaink: maradunk mi ott, hova hűen ragaszkodtak apáink és dédapáink és szentül hisszük, eljő az idő, midőn mi is idős gyermekei leendünk anyamegyéneknek, hisz együtt küzdöttünk századokon át jó és balsorsban vele.

E hó 8-án tartotta községünk képviselő testülete a kinevezett helyettes bíró elnöki vezetése mellett első képviselői gyűlést. Előre jelezve volt a hivatottak által, hogy a gyűlésen Szeged székhellyel bíró megyéhez csatlakozási ügy is előfordulandó. Egy árva szó sem volt róla. Mit irand erről a tudósító a Sz. H.-nak. Nálunk a képviselő testület gyűlésén új szokás jött divatban. Az indítványok, egy ezen gyűlést megelőző gyűlés határozata folytán, előbb tárgyalatnak, mint sem a gyűlésre kitűzött tárgyak. A határozat meg is termette gyümölcsét, mely azonban férges lévén megérése előtt lehullott.

A két részre szakadt képviselő testület nagyobb részének az időt agyonbeszélő, szóvivője — K. — a mult gyűlés jegyzőkönyvének fölolvastása után feláll és kijelenti miszerint a jegyzőkönyv nem tükrözi hűen vissza a gyűlés folyamatát, miért is kifogásolja. A jegyzőkönyvnek kifogásolása abból származik, miért nincsenek név szerint megnevezve azon képviselők is, kik a helyettes bíró urban kinevezetése alkalmával sem helyezték bizalmukat, egyszersmind indítványozza: hogy a helyettes bírónak jegyzőkönyvileg bizalmatlanság szavazzassék. Valóban szárazon lehet az ily észjárás felett. Ha volna ok amiért a bizalmatlanságot megérdemelné, volna értelme, de csak azért, mivel K. képviselő urnak a helyettes bíró ur area nem tetszik; nagy szegénységi bizonyítványt mutat az ily szélsőség. Éretlen gyümölcs a melyben fereg lappang, időnek előtte hull le. Így járt az indítvány is.

Pár pere multával ismét feláll a képviselő ur és kérdőre vonja a bírót: van-e tudomása, miszerint egyesek, kik Szeged ellen izgatva jártak a tanyák közt, községi kocsiakat használtak, továbbá arról, hogy bent a városban községi cselédek által hordoztatták az aláírási iverket. A h. bíró ur az elsőre igennel felelt, míg az utóbbira nemmel. Az első esetenél hivatkozott a képviselő testületnek egy korábbi ama határozatára, a mely megengedi a községi kocsioknak, ha elfoglalva nincsenek, némi mellékes jövedelem kereshetése végett, egyes esetekben rövid idő tartamra fuvar is vállalni. Harmadszor indítványozza: hogy a képviselő testület a mai gyűlésen mondja ki Tóth József felfüggesztett bíró ügyének kérvény általi megszüntetését az alispán urnál. Ugy mond ő, ha vétkes büntetessék a törvény értelmében; ha nem, ugy helyeztessék vissza hivatalába vagy válaszassék új bíró. A jövő gyűlésre utasított.

Mindezek után valóban jól esett hallani Hercz Ede ur képviselő azon indítványát, a melyben a képviselő testület figyelmét azon országos mozgalomra hívja föl, mely a bukovinai testvérek beköltöztetése érdekében foglalkoztatja a haza minden egyes hű fiát. Indítványt oda irányult, miszerint Ó-Kanizsa m. városa sem fog színt marku lenni s reméli, ha többet nem is, de 50 forintot a beköltözőndők segélyezésére a képviselő testület megszavazandó.*) Az indítvány is határozatba ment, hogy a község által ezen felül még gyűjtő iverk is bocsátatnak ki. Ki gyorsan ad, kétszeresen ad, tartja a közmondás. E közmondás is sürgeti az iverk mielőbbi kibocsátását.

A tanitók és tisztviselők fizetésének kiszolgáltása a jövő negyedre is az eddigi usz szerint történik. A torna és óvoda helyiségekre vonatkozó intézkedés az előjárásúra bízatik, ugy szintén a nagy vendéglőnek bérbeadása is, mely a jövő hóban történik.

Olvasatott Ada nagyközség átirata Ó-B.-estől Szabadkájé kiegészítő vasúti szárnyvonal érdemében, ugy szintén az ezen tárgyban kiadott szolgabírói rendelet. Az ügy részletes tanulmányozása végett 6 tagu bizottság választott, egyszersmind határozatba ment, hogy Ada példájára kerestessék meg mindama községek, melyek ezen ügyben érdekeltek, egy közös előértekezletnek Zentán megtartása végett. Bíró Bertalan utcakezelési vállalkozónak kérvényében kifejtett okai figyelembe vétettek annál is inkább, mintán ez a köz-

*) Ezt a szép példát várunk mi, ezt ajánljuk követésre. A községek adjanak — s akkor mindenképp adandó. Az ívelés nem általános azért nem is helyes. Szerk.

ségre több terhet nem ró, sőt hasznos, a kérvényének hely adatik.

Az utcakezelés fölött örködni 6 tagu bizottság van választva, a képviselő testület kebeléből, eme bizottságnak a vott bíró is tagja. Kérdjük vállalkhat-e mint képviselő felelősséget az ki nem képviselő? Igen helyesen jegyezte meg a gyűlési jegyző M. S. ur, hogy ez csak ugy lehet, ha néma hallgatással egyezünk bele, mert különben a felsőbb hatóságok kelletnék kérdést intézni. Helyén volna! (Sőt kell, hogy oda jelentés tétessék. Mert nemcsak a rossztett, hanem a mulasztás is polgári bűn. Szerk.)

A jelen alkalommal elmulasztatlan kötelességnek ismerjük a vott bíró urnak azon nagylelkű ajánlatáról meg emlékezni, melyet bíróvá lett megválasztása alkalmával nyilváníttani szíves volt, miszerint, első évi 600 forint bírói fizetését általa meghatározandó jótékony célra szentelendi. A krónika hallgat róla.

A mult nyár kivételével minden évben szerencsés voltunk vasárnapi sétáink alkalmával jó képzettségű és igyekvő zenekarunkat hallhatni népkertünk enyhéradó fái közt. Nem azért említjük fel, mintha helyeselnék azon megbotránkozató esetek ismétlését, melyek ezen alkalommal a sétáló jobb érzésű közönséget bosszanták; csak is azért, hogy azon harminc forint tiszta jövedelem, mely az 1882 évi zöldség-bájból ennek javára befolyt, a leghelyesebben ugy lenne gyümölcsözhető azon másik harminc frttal, mely Tukaes Miklós jegyző ur kezében van letéve, ha községünk az első zenekarunkból hiányzó cimbalmos kiképzetésére fordítaná, annál is inkább, minthogy mindkét összeg a népkerti zenészek javára gyűjtetett. Első zenekarunk egyik tagjának 14—15 éves fia a cimbalmozás megtanulásához nemcsak hajlamot, de határozott tehetséget is mutat. Tehát ezen összeggel, — 60 frt — melyet előjárásunk más címen el nem számolhat, jótékonyt is gyakorolandó, ha a tehetséges ifjút, kit sem az apa, sem a zenekar tovább taníttatni nem bír, egy évre Szegedre küldi, félben hagyott kiképzetésére folytatása és bevégezésére.

Általános a panasz városunkban piacunknak hiánya miatt. Megérjük még, ha halat akarunk enni, Szegedre kell mennünk, a hova halászati bérlőnk minden jó halat behord, itt hagyva számunkra mit oda elvinni áttalanak.

A bérlési szerződés egyik pontja pedig azt mondja: hogy a bérlő köteles a közönség számára annyi halat a piacra hozni, a mennyi a szükségletet kielégíti, továbbá a bérlőt arra is kötelezi, hogy a hal különként nem adható drágábban mint a hus kilója. A bérlő a szerződésnek eme pontját mintha csak kigúnyolni akarná, oly méregdrágán adja a legközönségesebb halat is, hogy bátran Szegedre mehetünk a hal bevásárlása végett. Ki van megbízva ellenörködni az ilyetén visszaélések megakadályozása végett? Jól tenné ha többször ellátogatna a piacra.

Rendőr biztonsk figyelmét pedig a nagyvendéglő udvarából kifolyó egészségrontó lé készítette sárra hívjuk fel.

Ugy halljuk, Homai János vendéglőünk jó hírnévű vendéglőjének nagytermét a közönség kényelmének tekintetéből jóval megnagyobbítandó, ugy szintén nyári helyiségében — kertjében is nagyobb mérvű átalakítást eszközöltet.

A midőn gondoskodásáért üdvözlőjük, egyszersmind elmulasztatlannak tartjuk, különösen az átutazóknak figyelmébe ajánlani kitűnő konyháját és pincéjét, ugy szintén azon gyors és pontos kiszolgálást, mely a vendégek iránti figyelmét annyira jellemzi.

r. l.

Petrovoszellő, 1883. március 6.

Szélhámos a falukon.

Matics Zsiván, belgrádi szédelő, a ki az ottani hatóság által f. évi február hó 5-én 213 sz. a. külhoni utlevéllel látatott el, hazánkba érve, hamis aranyokkal (játszó pénzzel) üzérkedett és a jóhiszemű népet csalta és ámitotta.

Adára érve hamis aranyait valódi arany gyűrűkért váltogatta, és ezen eljárása sikerre is vezetett, a mennyiben négy darab kisebb nagyobb gyűrűt be is váltott.

Ugyancsak ily sikerrel működött Ó-Kanizsán és Moholyon is.

Történt azonban, hogy az egyik rászédett asszony, dicsekedve az arannyal, tudomására jutott azon, reá nézve épen nem kedvező körülménynek, hogy a gyűrűért beváltott arany, hamis volna.

Eszeveszetten szaladt az ottani kir. őrsparancsnoksághoz panaszra, hogy hát ő egy család által keserűen rá van szedve, hanem hát igyekezzenek a zsandár urak a csalót nyomozni, és feltalálás esetén az ő gyűrűjét neki visszaadati.

F. hó 5-én este, a kir. esendőrség helységünkbe érve, nyomozta is a csalót, de feltalálni nem tudta, mindazonáltal meghagyta erélyes rendőresküdtünknek, hogy a csalót figyelemmel kísérje.

Másnap reggel, lélekszakada fut a község házához az alsó réti védőtöltés őre és nagy örömmel újságot hozta, hogy hát ő milyen szerencsés ember, más a legnagyobb fáradás után sem tud aranyra szert tenni, és ime ő, azért, mert egy szerbiai gazdag marha kereskedőnek — a család ennek adta ki magát — éjjeli szállást adott, három db aranyat kapott, de azon feltevéssel, hogy ő abból az ismeretlen gazdag ur embereket, a kinek ujjai telí vannak arany gyűrűkkel o. é. 3 frtot vissza adjon; minthogy azonban o. 8 frt havi bérét másra elkötötte és így ez idő szerint pénzzel nem rendelkezik, kéri valamelyik esküdt urat, hogy neki a mondott célra 3 frtot kölcsönözni szíves legyen.

Hallja azonban ezen beszédet az épen akkor belépő erélyes rendőresküdt és azonnal felkiált: hiszen ez azon család, a kit én egész éjjel a gyanushelyeken siker nélkül kerestem, gyermek érte, bozzuk be, és a szavakat tett követte.

Elmentek jó erővel, nehogy a deliquens elszökhessen és a csalót az őrháza találva be is kísérték a falu házához.

Itt azután megmotoztatván, az egy értékes ezüst órán kívül, találtak nála negyvennégy (44) db cs. kir. kisebb hamis aranyat és három (3) db Napóleondort.

Távirati uton értékre adatvan ezen körülmény az Adán székelő kir. őrsparancsnokságnak, a család még az nap délutánján elkísértetett Adára, hogy onnan az illetékes kir. bíróságnak átadassék, méltó büntetésének kiállása végett.

—cs—2.

Községi fásaink érdekében.

Soha sem volt vágyam a nyilvánosság előtt szerepelni; de midőn erre felkértem, ugy kötelességemnek tartám, eme felszólításnak, mennél pontosabban eleget tenni. Hogy mennyire feleltem meg ebbeli kötelességemnek? arról a n. é. közönség hivatott bírálatot hozni. De hogy érdekel olvastattak cikkeim: mutatták a t. Bács-Bodrogh megyei községi fásikola felügyelő urak több rendbéli igen szép és terjedelmes cikkei. No, hogy azonban egyik vagy másik t. kartársam zokon vevé őszinte, de minden sértegetéstől ment egyik cikemet, arról nem tehetek; mert tudom azt, hogy nem minden ember szereti, ha az igazság sz-mébe megmondatik.

En ugyan zokon nem veszem célzásait, mivel azt tartom: szebb ha az ember azzal, mit tud és hiszi, hogy ez által embertársainak is jó szolgálatot tesz, a nyilvánosság elé lép és szívélyes odaadással áll saját nemzetének szolgálatába; mint sem ha öreg anyókká módjára a banya-kemence mögé bújlik tudományával s féltékenyen őrizi azt, mint a fősvény kincsét, míg végre ebbeli tudománya végleg el nem kallódik.

Hisz ha tudományos embereink nem buzgólkodtak volna annyira, s nem hordták volna szívükön oly igen szeretett hazájukat: hol volnánk mi jelenleg? — Ugy tartom: erre felesleges is felelnem; mivel ez oly valami, mire minden ember igen könnyen megtalálhatja a választ! . . .

Azonban, hogy ne untassam a n. é. olvasó közönséget hosszúra nyúló bevezetéssel, ime azonnal hozzá látandó cikkem címének kidolgozásához.

Bács-Bodrogh megyét még mai nap is a Magyar Kanaának nevezik. Valjon jogosan neveztetik-e így? e f. lett vitatkozni nem akarok; hisz tudom, hogy földje nem csak, hogy bőtermő, hanem abban a gyümölcs vagy bár mi nemű fa is igen szép és gyors növénynek örvend; persze, ha ez szakavatottan kezeltekik.

Ha tehát szakavatott egyéneket óhajunk, ugy feltétlenül szükséges, — ha bár nem is az összes tanítósnak, ugy legalább a kerületi felügyelőknak, hogy szakkönyveket adjunk kezükbe; ok azután szolgáltatásnak a szerzett szakismeret nyomán ok- és időszerű, alapos utasításokat, az egyes községi felügyelőknak. Ezen szakkönyvek beszerzésére ne utasítsassék az amugy is az anyagi viszonyokkal oly annyira küzdő tanító zsebjé; hanem áldozzon vagy a magas kormány, vagy más a nép boldogságát célzó, illetőleg előmozdító egyesület.

Továbbá: hagyassék meg szigorúan minden egyes községnek, hogy a „Népkertészt“ saját költségén meghozassa; mely szaklap elsősor: szakavatott egyén által van szerkesztve, és másodsor: nem is drága; tehát egy községnek sem kerülne valami nagy pénzállozatába.

A kerületi fásikola felügyelőknak adassék meg a szegszárdi selyemhernyó és szederfa felügyelőség mintájára a hivatalos postai levelezési jog; így nem kell azután a felügyelőknak hivatalos teendőik elintézésénél előbb a község házához menni, a hivatalos pecsét ráütéséért, hanem egyenesen a postára adhatják a hivatalból küldött leveleket. Egy szóval: legyen a fásikolaügy, mint államügy, a levelezésekre nézve „portómentes.“ Így azután nem lesz akadályozva a levelezés egyik oldalról sem.

Végül: iparkodjék minden község a legszükségesebb kerti eszközöket beszerezni, hogy ez oldalról se szenvedjen a gyümölcsfa nemesítés hátrányt.

A fásikola kezelők iparkodjanak mennél több magról nevelt vadonokat, alanyul növelni. Ezt pedig a már körülírt módom alapján minden pénzbeli áldozat nélkül kivihetik; persze, csak egy kis szorgalom kell hozzá.

Nemes galyat, ha az első évben pénzen is kellene venni, két v. három forintért annyit kaphatnak, hogy tökéletesen kielégíthetik magukat. Valódi nemes galyak Bereczky Máté urnál. Mezőkovácsházán (Csanád megye) kaphatók. De hisz van már a Bácskában majd minden községben jóra való nemes gyümölcs; csak iparkodunk kell annak idején a galyat megszedni, ne hogy már akkor szedjük azt, midőn már a kora tavaszi nedvkeringés következtében a rügyek megindultak.

A galyzedést mindenkor derült napon eszközöljük, és pedig legjobb ezt a déli órákban cselekedni; mivel ez időtájt a lég legenyhébb, s így nem kell tartanunk esetleges megvakulásától. Itt nem mulasztathat el megjegyezni, miszerint mindég a cseresnye és meggy félekről iparkodjunk legelőször galyat nyelni, mivel ezek leghamarább indulnak meg. Kajszi vagy ősi barackot ne nemesítsünk ojtás utján, mivel az ezekre tett fáradásunk ritkán fizeti ki magát; miért is ezen gyümölcsnemeket legjobb szemzés utján szaporítani.

A megszedett galyat fagy és penészmentes helyen kell megővünk a használati időre; de arra is fordítsunk gondot, hogy galyaink ki ne száradjanak, miért is nedves homokban vagy földben kell azokat tartanunk.

A gyümölcsre nézve: ne iparkodjunk mennél több válfajra szert tenni, hanem oda hassunk, hogy oly gyümölcsfáink legyenek, melyek az igényeket kielégítik s így egy és ugyanazon gyümölcsfajból mennél több áruba bocsájtható gyümölcsünk legyen. Ha erre figyelünk, ugy idővel gyümölcsösünk aranybányává nővi ki magát.

A gyümölcsfajokra nézve majd jövőre leendek bátor egyet-mást elmondani.

Kuzmics Lajos,
néptanító.

kat a táncörömeinek, melyhez oly művészi éntet-
tek: hogy minden külsőség mellett ez volt nem csak
a legsikerültebb, hanem a legdiszesebb táncvigalma
községünknek. A rendezőség tapintatos eljárása, fi-
gyelme és ügybuzgalma dícséretre méltó. — „Ne itél-
jünk senki felett, kit meg nem hallgatánk,” mondá b.
Eötvös, a nemzet legjelesebbjeinek egyike. Mióta ezt tudom,
másként nem cselekszem, senki és semmi beszűgő, színes-
kedő, politikusi kedveért. Nagyon sokszor hallottuk,
hogy több helyen a zsidóság mily örömmel olvassa a
magyar hírlapokat, lelkesülten pártolja a magyar iro-
dalmat. Részben tapasztaltuk ezt Adán is a magyar
polgári olvasóegyletben, de részben tapasztaltuk ott
ennek ellenkezőjét is; hol a tagok egyharmadrészt
képező zsidók folyton a német könyvek szaporítását
sürgetik. Ezek előtt néhány évvel nem csodálkoztunk
annyira, hittük, hogy majd később a magyarosodás
szükségességét hazafiságból felfogják ismerni Tanügyi,
társadalmi, népródmányi tekintetben a magyarnyelv —
az országban megindított mozgalom által — nálunk is
határozott alakot fog nyerni, különösen a gyakorlati
életben, ezen hivatalos és országos nyelvek a magyar
ipar és kereskedelem támogatására. Azonban egy-két
kaszinói gyűlés lefolyása után saját szavaikból ítélve:
ami izr. lakostársaink nem vívták ki maguknak közel sem
azon érdemeket, melyekkel megfizetett látjuk némely
nagyobb községi hitorsosait. Egyéb baj nincs.
Van szaporulat. A két tekintélyes pénzintézet emelke-
dését mintha csak megirigyelte volna a nép s az iparos
osztály, melynek élén egy három személyben álló egyén,
egy keresztény segélyegylet alapított, s az új egyület
már nemesak papíron él, mely 1200 részvényt á 20
kr. heti betét mellett bocsájított ki, hat egymásután
következő évre alakulván meg, hanem már az alapsza-
bályok is megírattak, felterjesztettek, betét- és hitel-
könyvek megrendeltek. Működését maholnap már
megkezdte, előre is ígér olcsó pénzt kisebb tökében
kivánja elhelyezni a megtakarított filléreit. Bár csak
ez, s minden egyéb intézmény a közjó nagyobb előmoz-
dítására, választás nélküli társas életet, az előítéletek-
től ment gondolkodást honosítana meg. (F.)

A bajai kereskedelmi- és iparbank az 1882. ik év-
ben az ismert bajai nagyobb bukások következtében
sok veszteséget szenvedett, mely veszteséget a bank
mérlege 23,252.94 frtra teszi. Ennek kiegyenlítésére
kénytelen volt az igazgatóság az egész 2400 frtnyi
külön tartalékot és 11808.12 frtot a rendes tartalék-
alapról elvonni és így azután 6072.67 frtnyi nyeresé-
get mutathat ki, mielő minden 120 frtos részvény után
6 frt osztalékot fizet

Figyelmeztetés. Akinek földjein táviró oszlopok
állanak s azok közelében fa van, e fákat jól messe le;
mert az ágak és a sodrony közt 1 meter térnek kell
maradnia. Különben a csontolást a táviró gondnokság
az illetők kárára fogja eszközölni.

Az alföldi vasút a gombosi állomástól le a Dunáig
egy kocsiakadály után eddig mázszánsként 4 krt
szedett, ezután csak 2 krt szed.

Glozsán község jegyzői lak építését határozta el.
Zenta város a szeged-újvidéki utnak a város
szelétől a csárdái vonuló (legrosszabb) részét kika-
vicsoltatja s kövezetvám kivételét kéri.

Haasz Ferenc, veprováci tanító, a zombori gép-
kiállításon is bemutatott kendertörő gépére; továbbá
Fejes István, kulai cipész, talpbőr-körülmetsző készü-
lékére, szabadalomért folyamodtak.

Az új vasút megnyitja folytán a törzsi posta
Desp.-Szt. Ivánon át Szilbásig fog ezentul közlekedni.
O-Kanizsán egyesült ipartársulat, Kunbaján nép-
képző kör alakult.

A „Bajai K.” írja R. J. azelőtt vaskuti, jelenleg
bajai jómódú kereskedőnek M. nevű bajdon leánya
1869 ben megszökött a szülői háztól és a szülők minden
puhatolása dacára hollétét felfedezni nem tudták. Két
évvél szökése után atyja a fővárosba utazott, mert
hallotta, hogy a leány ott tartózkodik, azonban itt
sem tudta kinyomozni. Négy évvel később a konstan-
tinápolny követségétől értesítés jött a szülőkhez, hogy
leányuk megbánta tettét és visszakivándorolt a szülői
házhoz; de most már ezek mit sem akartak tudni el-
vetemedett gyermekükről. Így aztán többé híre sem
hallották, midőn egyszerre e napokban levél érkezik
Bajára Hong-Kongból, melyben R. M. megírja szüleinek
szerencsését, hogy gazdagon férjhez ment és hogy a
legjobb módban van; egyszersmind mindenféle kínai
értékes tárgyakból ajándékot küldvén, kéri szüleit,
hogy férjével együtt teendő látogatását elfogadják-e?
A levél, a jó mód és az ajándékok megtették hatáso-
kat: a szülők elfelejtették haragjukat és most már tárt
karokkal várják a 40 napi uton érkező gyermeküket.

Szabadka, márc. 5. (O. É.) Mukits János polgár-
mester tiszteletére tegnap este nagyszerű fáklásme-
net volt városunkban. A menetben résztvett a város
magyar választóinak majdnem mindegyike. Fáklyát
csak választó polgárok vittek. Ezen tisztelettel szem-
retek és bizalmukat fejezik ki a polgárok, szemben
öt szabadkai lakosnak a polgármester ellen tett felje-
lentésével, kit azzal vádolnak, hogy az 1873. évi ko-
lera és a vörheny-járvány ellen a polgármester nem
volt tevékeny. A polgármesteret vádolják még a tanács
és közgyűlés által elfogadott azon költségeikért is,
melyek a zimonyi vasút megnyitása ünnepélyére for-
dítottak. A fáklásmenet 6 órakor vette kezdetét.
Beláthatatlan népfőme közepett a menet a legnagyobb
rendben ért a polgármester háza elé, a mely előtt az
egész sétatér megtelt polgárokkal. Az üdvözlő beszéd-
et Németh Máttyás mondta. Beszédében biztosította a
polgármestert, hogy mint eddig több ízben kimutatták
iránta, mint független és lelkiismeretes elöljáró iránt
határtalan szereteteket és bizalmukat, ugy ezután is
mindenkor hű támaszai lesznek a város, az ipar, a
kereskedelem, mindenképpel pedig a magyarság érde-
keinek előmozdításában és kéri, hogy állását ezután
is nyugalommal tartsa meg. Szólok erre egy babérko-
szort nyújtott át a polgármesternek, ki ezt átvéve,
meghatottan köszönte meg a kitüntetését. Sajnálja ugyan,
hogy vannak, kik eljárásában kifogásolni valót talál-
nak, de ez nem szolgálhat okul arra, hogy azt, a mit
a város és hazája érdekében lelkiismerete sugall, ezu-
tán is ne kövesse s biztosítja polgártársait, hogy el-
járásában soha a személyeskedés vagy részrehajlás, ha-
nem mint eddig, csakis a közérdek vezetendi.

Bács-szerémi prot. esperesség. Az 1859 szept. 1-ei
császári pátens ebből az esperességéből, a bánáival
együtt, „ujverbázi superintendentia” cíze alatt, külön
egyházkerületet csinált. A császári absolut kormány e
tényvel azt a politikai tendenciát fejezte ki, hogy a
szerb vajdaság és temesi bánóság, még a prot. egyház
ban is, mint külön provincia szerepeljen; mert egyéb-
ként a bácsi esperességben az egyházak oly sajátjá-
ságon csoportosulnak, hogy még csak két esperességbe
is bajos volna különválasztani azokat. Van benne: 33
egyház, 65,866 lélek.

Arveres lesz március 26-án Ujvidéken Stolniczky
János 847° frtra becs. ingatl.

Martonos községének képvisellete s a lakosság
túlnyomó nagy része, tiltakozott O-Kanizsának a ké-
szülő Szeged vármegyéhez való csatoltatása ellen. Eb-
ből is látszik, hogy a Szegedhez még közelebb eső
község érzi mivel tartozik e megyéhez s a magyarság-
nak, csak azok nem érzik, akik ha az Istennel —
búneik miatt — nem szövetkezhetnek, készek az ör-
döggel állani kompániába; akik odaadják elsőszülött-
ségi jussukat egy tál lencséért, csak hogy áldomást
ihassanak. Hasonlítanak a 60 éves szerelmeshez, aki
még mindig naiv; boszút akarnak állani, ha saját fél-
kezük vesz is bele. Szóval eljárásuk: tettetés, káröröm,
irigység, önzés. Ha egy kérvény aláíró — már olyan,
aki vezet s nem vezetettik — ezt kétségbe vonja, szí-
vesen bebizonyítjuk állításukat nyilvánosan.

Szabadkán helytelen váltóállítás következtében e
hó 5-én reggel az alföldi vasút egyes vonatának a
helybeli pályaudvarba történt berobogása alkalmával
a vonat horzsolta a magyar államvasút egyik mozdó-
nyát, miáltal annak két személykocsija, az egyik hom-
lok, a másik hosszoldalán, jelentékenyen megsérült.
Sem a vonat személyzete, sem az utasok közül nem
sérült meg senki.

Beküldetett. A jószágigazgatóság udvarán, né-
hány lépésre a kincstári épületektől, a színházról, a
honvéd raktáraktól, az állami szivar-dohány depótól,
a postaépülettől, egy tűzveszélyes szalmakazal áll.
(A beküldő személyes kifejezéseit mellőzve, fölkerjük
itt br. Podmaniczky jószágigazgató urat, hogy ezen
— állítólag — rendőrelenes állapotot, bölcs és min-
denkor tanusított előrelátásával s befolyásával a köz-
nyugalom általa mindenkor méltányolt szempontjából
beszüntetni kegyeskedjék. Szerk.)

Sztanisicson hétfőn éjjel ellopták Butterer nevű
németnek két szép lovát s szomszédjának kocsiját, ló-
szerszámát s az istállóban alvó 11—13 éves fiukról a
dunyhat. A tettesek ismeretlenek.

A szabadkai takarékpénztár és népbank részvény-
tőkéje 100,000 frt, tartalékalapja 74381.74 frt, rendes be-
tételi 2594314.23 frt, iskolai takarékbetétek 82621.19
frt, váltók 546853.61 frt, jezálogkölesönök 1595983.90
frt, összes vagyon 3077993.27 frt, ezek után az 1881-iki
tisztá nyereség 68339.10 frt, mielő jutalékokra 8587.46
jótékony célra 800 frtot és a tartalék alap növelésére
2618.26 frtot szántak; osztalékul fizet ez intézet min-
den 100 frtos részvény után 50 frtot.

Helyreigazítás Valami értelen sühanc azt a rossz
viccet csinálta, hogy a multkor egy lev. lapon rond
írással B. Gy. dautovai segédjegyző eljegyzését kö-
zölte. Ugyan e hirt egy másik kézirat is jelezte. Mi
tehát elhittük s eddig a 3—400 db között, mely egy
számba befér, nem sikerült fölhalálunk. Mihelyt hozzá
jutunk, kiküldjük B. urnak, neve kipuhatolása és hely-
telen tettének nyilvános megrovása végett.

Jankovácson Leönczky Pál birtokos házat kira-
bolták. A derék esendőörök a tetteseket elfogták.

Sztanisicson Szigethi Jenő színigazgató Thália
papjaival egy ott hagyta, mint szt. Pál az oláhokat,
mivel az elmúlt héten az az ujjakon megszámlálható
keves intelligens magyar közönség is a színelőadások
iránt oly közönyösséget tanusított, hogy az utolsó bér-
let előadásról távolmaradásukkal tündökölték; s így a
színezeknek nem lévén kit gyönyörködtetni játéku-
kkal s a nemzeti nyelv zengedezésével, egy hértel elő-
adással akaratlan adóssá maradván — másnap hibe-
tőleg az apostolok lovain a sztanisiczi láthatárból el-
tűntek. A színtársulat pedig most érdemesb lett volna
a pártolásra, mivel a tagok ha nem is jeles színészek,
de törekvők voltak, kik közül kiemeljük a következő-
ket: Szigethi Jenő, Szabolcsy s Szabolcsyné (kik a
télien a zombori színházban voltak) és Ujváry Alajos.
Nemzeti genius, mikor jön el a te országod Sztani-
sicra! (Hogó.)

Hegyí Aranka k. a. Rákosi Szidi asszony kísé-
rében a szombatesti vonattal érkezett Zomborba. A
pályaudvarban Podmaniczky Armin báró, Városvy Ká-
roly, dr. Csibás Benő és Zákó Milán urak fogadták.
A vendégek a „Vadászkürt”-be szálltak s átöltözés
után a színházba siettek, hol a baloldali emeleti proscen-
ium páholyból hallgatták a „Furcsa háború” operett
előadását.

Egy jó karban levő zongora eladó. Bővebb felvi-
lágosítással sziveségből e lap kiadója szolgál.

Helvey Laura kisasszonyt színigazgatóinknak ven-
dégjátékra megnyernök nem sikerült.

A kuria egyik legközelebbi teljes ülésében a kö-
vetkező döntvényt hitelesítette: A büntettek és vétsé-
gek eseteiben a kiszabott pénzbüntetéseket az 1878. évi
V. t. c. 53. §-a értelmében, a törvény határain belül
és a fenförgő körülményekhez képest 1 frttől 10 frtig
terjedőleg, egy vagy több napi szabadságvétel bünte-
tésére átváltoztathatók.

Bács-Theisser Sparkassa Ó Bécen, az ujonnan
megválasztott igazgatósági tagok nevei bej. az újvidéki
kir. törvényeszkénél febr. 19. (Hogy a Schulverein csó-
kolja meg a firmájukat!)

Beküldetett. Petrovosszlon egy jól képzett óvónő
óvodát állított. A némi érdeklődés Palezer Ede tanító
buzgalmának köszönhető, ki nem restelte a fáradságot
formáserint házalni a községben, a nemes intézmény
ismertetése végett. Jövőre érdemileg szólunk ez ügyhöz.

Beküldetett. Alólirott rendező bizottság az itt
működő színtársulat javára rendezni szándékolt hang-
verseny és műkedvelői színi előadás ügyében f. hó 7.
azon kérelemmel fordult a zombori színház részvény-
társaság igazgatóságához, hogy a fentebbi előadás meg-
tarthatására a zombori színházat a rendes díjak mel-
lett átengedni sziveskedjék. A részvény-társaság igaz-
gatósága ezen kérelemre feleletét az alább következő

egyzőkönyvi kivonattal adta meg: Kivonat a zombori
színház részvény-társaság igazgatósága 1883. évi márci-
us hó 9-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből. 80. sz.
— Felolvastattott Br. Podmaniczky Armin urnak f. hó
7-én kelt levele, melyben az elnöklété alatt alakult ren-
dező bizottság nevében az itt működő színtársulat ja-
vára f. hó 12. megtartandó hangversenyre és műke-
dvelői előadásra a színházépület használatát átengedni
kéri. Noha ezen igazgatóság kívánatosabbnak tartja a
tervezett műkedvelői előadás későbbre halasztását, mind-
azonáltal a nemes cél iránti tekintetből a színház épü-
let használatát a 10 frt bér és 11 frt világítási költség
lefizetése iránt egy hangverseny és műkedvelői színi
előadás megtartására f. hó 12. a rendező bizottságnak
azon feltétel alatt engedtetik át, ha a rendező bizot-
tság a befolyandó tiszta jövedelmet a színházi igazga-
tónak a részvénytársaságnál fennálló tartozásuk tör-
lesztésére pénztárunkba befizeti; és egyszersmind arra,
hogy e hangverseny f. hó 12. megtartathassék, a bér-
előadás színtársulatának írásbeli beleegyezését előre kieszközli.
— Mert Sággy Zsigmond és Dobó Sándor társzín-
igazgatók a színházi részvénytársaságnak bér fejében
140 frttal, világítási költség fejében pedig 488 frttal, s
így összesen 628 frttal tartozván, miután ezen igazga-
tóság az általa képviselt részvénytársaságnak felelős-
séggel tartozik: ennél fogva a jelzett feltételt kikötni
és a befolyandó tiszta jövedelemnek pénztárunkba le-
endő befizetését kérni lehet A színtársulatnak írás-
beli beleegyezését feltétlenül azért kellett kikötni, mi-
vel a velük kötött szerződés értelmében ezen igazga-
tóság csakis pénteki napon engedheti át a színház épü-
let használatát másnak, mint a színtársulatnak Jegy-
zette és kiadta Mihályi János s k. mint jegyző. A
rendező bizottság erre ama határozatot hozta, hogy el-
kintve azon nézetétől, miszerint a színtársulat javára
rendezni szándékolt ezen előadás tiszta jövedelme a szin-
társulatot tehát annak egyes tagjait illetné meg, és így
a színtársulatok tartozásának törlesztésére talán meg-
sem volna lefoglalható, legkülönösebben azért, mert a
rendező bizottság nem lehet azon helyzetben, hogy a
saját maga által rendezett előadás jövedelmének hová
fordítására nézve a részvény-társaság igazgatóságától
akár utasítást elfogadhatson, akár arra nézve magá-
nak feltételt szabasson. Tehát tekintettel arra, hogy a
színtársulat csakis ezen fentebbi feltétel alatt volna meg-
szerezhető, az előadást inkább meg nem tartja. Erről a
részvénytársaság igazgatósága és a mélyen t. közre-
működők a megígért szíves közreműködésért érzett hála
nyilvánítása mellett a mai napon értesítettnek Zombor
1883. márc. 12. A rendező bizottság nevében br. Pod-
maniczky bizottsági elnök.

(Lehetetlen ezen adatokat nem kommentálnunk.
A részvénytársulat igazgatósága igen is felelős a szin-
igazgatókkal kötött szerződés megtartásáért. Tehát
azért is felelős lesz, hogy ki és mily biztosíték fejé-
ben nyitott nekik 628 frtig hitelt? A részvényesek ve-
szélyére nem nyithatott, mert ezek meg nem hatal-
mazták erre; tehát csak a maga rizikójára nyithatott.
Ebből azonban épen se következik, hogy a szabály-
szerű formák és díjak mellett egy társaság a színház-
ban a saját tetszése szerinti célra ne játsszék, még ak-
kor se, ha ez a cél a részvénytársulat képviselőinek
intenciójától különbözik. Mi lesz már most az ujjhú-
zás eredménye? A műkedvelők előadása, mely bizo-
nyára törlesztené felét a fenálló tartozásnak, elmarad;
így hát az adósság fönmarad. És miután aki adóssá-
got csinál, de azt fizetni nem hajlandó, megszűnik jogi
személy lenni: ennél fogva az igazgatók mégis kötele-
sek lesznek ezen terhet törleszteni műkedvelői előadás
nélkül is. Minthogy a műkedvelőket egyéni akaratuk
megváltoztatására kapacitálni — abszurdum; minthogy
tovább ezek már ugyszólván részvényesek vannak; mint-
hogy végül a hitelt nyitó részvénytársulati képviselő-
lőknek érdekét a színtársulatok ily tervszerű anyagi
gyöngítése nem támogatja, sőt hátráltatja: arra kérjük
az előbbieket, hogy úgy a színezés mint saját érdekük
jól felfogott sikerére tekintettel álljanak el kikötéseik-
től és ne tetézzék a tulságos hitelnyitáskor ejtett hi-
bájukat azzal, hogy a maguk haszna nélkül színésze-
iket földönfutókká, saját követelésüket pedig még ké-
tesebbé tegyék. Szerk.)

Hírek a városi közgyűlésből. A győrvidéki árviz-
károsultaknak 100 frt szavazattal meg. — A r. k.
iskolák építésére felajánlott telek átengedése belügy-
miniszterileg jóváhagyatik. — A közmunkát illetőleg
az igás napszám 1 frt 50 krban, a kézi 50 kr. váltásá-
rban állapítatik meg. — A loavató bizottság elnö-
kévé Konyovits Jusztin, tagjává Radulovics Koszta
választatik. — A szegények házának Dötzer építész
csinálta tervrajza 7710 frttal elfogadtatik és jóváha-
gyásra felterjesztetik. — Az 1882-ig való utolsó 10
évre 19195 frt 31 kr. a közmunkahátralék. Ebből be-
folyt tavál 9713 frt 66 kr., leirandó mint behajthatlan
5794 frt 55 kr., erőlyesen sürgetendő 3356 frt 85 kr.
— A bagatell bíróság Falcione Nándor tanácsosról
Maximovits Szilárd aljegyzőre bizatik. — Az ipariskolai
bizottság (máshol közölt) jelentése egyhangulag elfo-
gadatik.

Helyesbítés. Lapunk mai néhány számában a 2 ik
hasábon „Ha most a nyereség 222 frt” helyett 444
frt olvasandó.

Március 15-én a városház kistermében versenytá-
rgyalás tartatik az építendő honvéd kaszárnya stb.
iránt. Előirányzat: 29152 frt 3 kr. A zárt ajánlatok
10 óráig a polgármesteri hivatalhoz adandók be. Hogy
azt a helyi lapokban nem hirdették ki: csodáljuk.

Stadler Karoly a zombori színház díszfestője, a
f. hó 19-re hirdetett előadásához a díszleteket elkészít-
tette. Az electricus világításhoz szükséges apparátusok
szinte készek; ezek felügyeletét Demetrovits Sándor ur
vált szíves átvenni. A kocsisolya négyestánc próbái si-
kerrel folynak és így remélhető, hogy Stadler minden
— eddigi jó hírnevéhez kötött várakozásnak minden
irányban megfelelni fog. A műsor teljes szövege még e
héten közölve lesz.

A színházi részvénytársulat igazgatósága a hétfői
színházi pénztárt lefoglalta.

Vasárnap és hétfőn valóságos bábeli zavar ural-
kodott a színházi pénztárnál a szokatlan forgalom
miatt. Ilyen alkalmakkor nem egy győngye s különben
se forgékony nőt, hanem valami szemfüles férfit du-
kálna odaállítani. Akkor talán kevésbé fordulna elő

azon eset, hogy előjegyzett helyek jogtalanul eladnak. Ilyen eljárás az igazgatók részéről különben tanúsított tapintat tagadása s minden esetre árt a színügynek.

Szabácsy Gyula helybeli kedvelt husvágó, elhunyt. Béke hamvaira!

Árverés. Csajkás Albert 2273 frtra becs. ingatl. márc. 19. Szabadka. Czviin János 3665 frtra becs. ingatl. márc. 21. Szabadka.

A megyei közbizottság utolsó ülésén főispán ur ömlga böles tekintettel arra, hogy vasutunk az újvidéki felé nincs összeköttetésben, egyhangu helyeslés közt indítványozta, hogy az alföldi vasut igazgatóság kerestessék meg célszerű omnibusz járatoknak Zomborig való kiterjesztésére.

A kutyák is kikaparja az igazságot. Sztanisicon az igazság keze — a zombori törvényszék — utolérte öv. B. D. esinos fiatal rács menyekét, ki a magzat elhajtásban rajta vesztett, u. i. négy hónapos éretlen gyümölcsöt bregacs-félebe takarván szomszédja kertjébe a föld alá tűntette el, honnan a menyecske szégyenét a lakó kutyája kikaparta, s így jött a bűn a napvilágra.

Irodalom.

A „Magyarország” havi folyóirat most megjelent márciusi füzetével befejezte első félévi pályafutását. A tapintatos körültekintéssel szerkesztett folyóiratnak a folyamatosan levő magyarosodási mozgalom létezésében jelentékeny része van, s már csak azért is támogatásra méltó. De figyelmet érdemel az, mint a magyarosodási mozgalom történetének okmánytára is, s ép azért kívánatos, hogy köz- és magán-könyvtáraink, egyletek, társulatok és különösen a kaszinók mentül több példányban megőrizzék az utókornak, mert a magyarosodás története van összegyűjtve benne. Előfizetési ára negyedévre csak 1 frt. A már megjelent félévi folyam 2 füzettől kezdve megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapesten, Sándor-utca 12. sz.

„A kanari madár tenyésztése és ápolása” c. könyvecskét küldött be hozzánk Klein Ödön, a szerző, Békés-Csabáról. Ára 60 kr. A szerző egytálat tenyésztés is és madarainak jeles voltáról a többi között Mandits Endre helybeli r. k. segédlelkész elismerő nyilatkozatát is közli.

„Auf Schritt und Tritt” „Polka française” ifj. Farbach Fülöpötől 165-ik mű; ára 75 kr. Kapható Táborosky és Parschnál Budapesten.

Iparos iskolánk ügye.

Mihályi János ur, az iparos tanuló oktatásának buzgó előharcosa, indokolt részletes memorandumot nyújtott be a városi tanácshoz az iránt, hogy az iparos tanuló iskolája március 15-én, e jelentőségteljes napon, megnyitassék.

A mű, körültekintő tapintata és szakértő alaposága által egyaránt dicséri mesterét. A hosszú emlékirat lényeges tartalma e következő:

1. Van 215 iparos tanuló, köztük 19 szerb. Ezekből készülsége szerint az I. iparos osztályba fölvehető 61, az előkészítőbe 154.

Ehez képest jelenleg kell 3 előkészítő osztály: egy a szerbeknek, kettő (67—68 tanulóra) a többinek, és egy első osztály a készültebbeknek. A tanfolyam jun. végeig tart s átmenetet képez a jövő szeptemberben megnyíló második első osztályhoz.

2. A tanhely a gymnasiumi épület négy termében lenne, mihez a felsőbb engedély biztosan várható.

3. A rajz, számítás s mértan tanítását az I. iparos osztályban Kovacsits Jenő és Malesevits Miklós főgymn. tanárok vállalták el; a fogalmazását és olvasás-írását pedig Jauch Ferenc néptanító.

Az előkészítő osztályban az előírt tárgyakat Jung Ignác, Lukits Béla, Czinkler Gyula, Temunovits Tamás, Jauch Ferenc, Konyovits István és Berits Szilárd tanítók teljesítendik — mind méltányos honoráriumért.

Az idei 3½ hónapos kurzus összes költsége 800 frtra rúgna s így egy inas 3 frt 72 krba kerülend.

4. A heti óraszám 6 s naponként 5—6-ig tart; csak a rajz marad vasárnapra 9—11, illetőleg 2—4 óra között.

5. Olvasókönyvül az előkészítő osztályban: Fuchs János és Szép József budapesti tanítók magyar-német nyelvű olvasókönyve; az ipariskola I. osztályában Bánhegyi István és Dr. Emericzy Géza népkönyvtár tanönyve ajánlatik. A többi tárgy előadások után lesz tanulandó. A vallástant vasárnap 4 után az illető lelkészek végzik. Írásbeli dolgozatokra óránként lapok fognak szétosztatni s a rendbentartás kedvéért rögtön beszédetni. Így kezeltetik a rajz is.

Az igazgatói teendőket Radics György főgymn. igazgató, akadályoztatása esetén Bergmann Ágost főgymn. tanár fogja végezni.

7. A jelen tanévi próbaszerű kezdetről a jelentést, valamint a jövő tanévre szóló költségvetést az ipariskolai bizottság f. évi július végéig a tanácshoz beterjeszti.

Ujvidék, 1883. március 8.

Esik a hó, de úgy esik, mint télen soha sem esett, — városzerte szánkázni! Szép márciusi ibo-

lyák! No de se baj . . . nincs mitől tartanunk, mert közlekedik már rendezen a vasút, délelőtt jó, délután megy. Hétfőn azaz f. hó 5-én jött az első személyszállító vegyes vonat. Ujvidékre az első vonattal összesen 131 utas érkezett m. p. 57 II. oszt., 74 III. oszt. menetjeggyel. Mióta Ujvidék fenáll még soha sem volt, hogy a Bpsten tegnap kibocsájtott újságokat ma már olvassuk, erre rendszeren 2 napot vártunk, télen át 4—5 napig is. Hát ha majd a személyvonatok közlekednek, akkor még ugyanaz nap fogjuk a Bpsten megjelent újságokat olvashatni.

Ez alkalommal az igazság kedvéért határozottan kijelentem kell, hogy nem Radovanovic polgármester ur fogadta a bejáró bizottságot, hanem mint m. levelemben jelentettem Popovics Pecy tanácsnok ur intézett lelkes fogadó beszédet az érkezőkhöz. Radovanovic polgármester ur betegesen feküdt a bizottság ide érkezte alkalmával s így hát a m. számban „szabadka-ujvidéki vasúti vonal műtani bejárását” esetelők cikknél írja a személyeket felcserélte.

Bácsi Gábor újjeli örök vezetője tegnapelőtt csaknem hivatalának áldozata lett volna. Megveszethetetlen szigorúsága sok jó madárnak nem tetszik, — ezek közé Filipatz nevű bordélytulajdonos — a legrosszabb hirben álló egyéniség is tartozik. Nem tetszett Filipatz uramnak az, hogy Bácsi mindig őt és üzletét pontosan szemügyre vette, miért is agyában sötét terv villant meg s nem is késett tervét megvalósítani. U. i. üzletében egy gyanús külsejű ember mulatozván, Filipatz ezt szemlélte ki térvének kivételére nézve s nem is csalódott. Borozás közt azon ajánlattal kirukkolt Filipatz, hogy hát „pajtás löjje le Bácsi Gábort adok 100 frtot” és nyomban is 50 frt foglalt adott neki. 50 frttal és pisztollyal zsebében nyakába vette a fel-fogadott orgazda utját Bácsi lakása felé, ki véletlenül otthon volt. A cseléd által Bácsit kihívatta s amint ez kijött az orgyilkos mellének szegezé a pisztolt és elsütötte, de a pisztoly nem sült el szerencsére, mert sietségben elfelejtett reá gyújtódobozt rakni. A mi most következett, könnyen gondolható: az orgyilkos könyörözött, könnyen kereste az utat, ahonnan jött, de Bácsi utána rohant és el is fogta s nyomban a városházára vonszolta az ípszt, hol békóba is verték. A kihallgatásnál kitént, hogy a jó madárnak neve Simon N., temesvári illetőségű, katona szökevény. Reggelre Filipatz urat is letartóztatták. Nevezetes az, hogy Filipatz öcsese m. é. egy bordélytulajdonost leszárt, miért is 12 éven át az illavai fegyházban kosztírozik.

Ma éjjel meghalt Georgievics N. gazdag szerb özvegy, ki végredelelt az ujvidéki róm. kath. egyháznak 500 frtot hagyományozott. Béke és áldás ezen fehér holló hamvaira. Katholikus hiveink példát vehetnének tőle!

Tricoche és Cacolet című szindarab zsúfolásig tele színházban játszott le f. hó 3-án. Tiszta jövedelme 320 frt 16 kr., mely összeg a műkedvelők által az ujvidéki magán ipar- és kereskedelmi iskolának felajánlatott. Miatán már ezen iskoláról szollok, hát kinyilatkoztatnom kell, hogy bizony nem olyan rossz ezen iskola, mint a minőnek egyesek által kiképzett. A tanerők kizárólag képesített középiskolai tanárok, kik mindannyian — egyet kivéve — a magyar nyelvet beszélik.

Magam meggyőződtem arról, hogy nemesek elégséges de alapos gond fordítatik a magyar nyelv tanítására. Dacára annak, hogy a növendéksereg kizárólag német és szerb, egyes tantárgyak tiszta magyar nyelven adnak elő. Mittelmann Nándor ur, az intézet vezértanára derék magyar hazafi, ki a növendékekkel, ha csak lehet és a tárgy megengedi, magyarul beszél. Hisz, ha ezen iskola csakugyan olyan haza és magyarellenes volna, mint egyesek azt mondják, úgy hiszem a kir. tanfelügyelőség nár azt rég bezáratta volna. A tanítás ezen iskolában egyáltalán alapos és lelkiismeretes alappal bír; s hogy hazaellenes tanok hirdettének ezen iskolában, ez nem áll.

F. hó 10-én a magyar sz. korona országai vörös kereszt egyletének ujvidéki fiókja, a szerb színház épületében táncal egybekötött hangversenyt rendezend. Műsorozata következő: 1. „Hungaria” nagy élőkép. 2. Szerb népdalok. 3. A falusi leány, szavaltat, előadja Schreiber Antalné urnő. 4. Magándal „Traviatából”. 5. Szerb szavaltat. 6. Tannhäuser nyitány két zongorán előadva. 7. „Barátságból”, vigjáték egy felvonásban. Szereplők: Benson ügyvéd, Kulcsár Ferenc ur, Carry neje, Frank Istváné urnő, Southdown Trotter, Benson barátja, Szalay Lajos ur, Lucy neje, Bölesztöldy Róza urhölgy, Meredith, Benson segédje, Kugler István ur. A helyárok viszonyainkkal szemben túl vannak csigázva, u. i. 1. és 2-ik padsor 2 frt, 3. 4. és 5-ik padsor 1 frt 50 kr. A többi padsorok 1 frt. Oldalulések: az első három 2 frt, a többi 1 frt. Allóhely 80 kr, tanulójege 40 kr. Lefolyásáról jövő levelemben fogok írni.

Ugyanezen egylet kibocsájtotta m. évről szóló zárszámadását, mely 464 frt forgalom után 135 frt 17 kr. saját pénzkészletet előttintet.

Az ujvidéki I. magyar előlegezési egylet is kiadta évi mérlegét fenállásának 15-ik évről. Az évi forgalom 1.640,830 frt 93 kr. Egyenleg 23584 frt 96 kr., a nyereség 37527 frt 97 kr., tartalékalap 1189 frt 71 kr. Szép számok, melyek az intézet életrevalóságát előttintetik.

Miletics halálát minden percben várják.

Ujvidék és Pétervárad közötti hajóhid f. hó 10-én be lesz kötve, akkor Szeremmel ismét könnyebben közlekedhetünk.

Ó-Becse, 1883. március hóban.

A régi jó időkben, mikor Patkó vagy a Bogár testvérek viázásuk tetőpontján állottak, oly helyeken is, hol soha életökben meg nem fordultak, megjelentették őket. Ugy vagyunk most Tisza Eszlárral is. A mint a Tisza mentén valami gyanúsnak tetsző jelenség felmerül, azonnal a tiszaezslári világhírű eseményhez hozzá rokonságba. Ha ez a Tiszamentén mindenütt megtörténhetik, miért ne kerülne ki a mi vidékünkön is egy Tisza-Eszlár?; a mint hogy ki is kerül, habár nem ép oly kiadásban is!

A napokban egy mostoha anya jelentett be egy esetet a mely szerint mostoha leánya a 14 éves Szerencsés Julcsa, helybeli lakos L. kisboltosnál szolgál-

gálván körülbelül 2½ hóig, egyszerre nyomtalanul eltűnt. Feljelentőnek a gazdához intézett felhívására a válasz úgy hangzott „minek keresi, majd előkerül!”

Ebből persze az illető, ki valószínűen hallott valamit Tisza-Eszlárról, azonnal rosszat sejtített s a nyomozást megindíttatni kérte.

Egy hasonló esetről beszélnek, csak hogy ennek állítólagos áldozata már vagy 8 év előtt eltűnt volna. Egyedüli oldal-rokonai azóta az eltűntnek vagyonát birtokolván, nem a legkellemetesebb meglepetésben részesülének kedves rokonuk megjelenése alkalmából, azért megnyugosznak, gondolván „hallgass nyelvem nem fáj fejem.”

Egy harmadik esetről is hallottam beszélni, mely évek előtt Petrovosczellő községben történt volna. No de ez nem városunk dolga levén, elég azt mondani: Petrovosczellőn történt. Szükség esetén felvilágosítást adhat, az ottani községi elöljáróság.

Már most ha hozzá vesszük, hogy egy fiatal özvegy is eltűnt, de távozása irányának oly biztos nyomait hagyta hátra, hogy azonnal kivilágított, miszerint a posta-járatot Ujvidékről kísérő egyik ő ik gyalogezredbeli vitéz, haza-védő baka utáni forró szerelem kész-tette az eltűnésre, nagyon természetes, hogy minden kombináció halomra dőlt és a világ megnyugodott, hogy ez eltűnés legalább ez esetben semmiféle mysticus, rosszakaró indokból nem történt, s célja csakis egy fűlig szerelmes konyha-hölgynék baka babájával találkozás lehetett, s a mely eltűnésnek alig ha nem egy kiábrándító haza toloncoltatás lesz az eredménye. Ha oly biztos nyomokat nem hagy maga után, tudja Isten, nem-e ez eset is holmi Tisza-Eszlárral jött volna kapcsolatba?!

Kereskedőnek a legjobb számítás mellett is megbukni, nem a lehetetlenségek közé tartozik. Ha megbukott, a köz-részvét kíséri, s a hol lehet, segítyt nyer. De mikor egy kereskedő megbukik, neje rövid időre a bukás után ugyanazon kereskedést, melyben férje megbukott, átveszi, arra ipar-hatósági engedélyt eszközöl ki, s kereskedését sokkal díszesebben, pazarban látja el, már ez azt hiszem, ha egyéb nem, legalább is furcsa. Ily eset történt nálunk, s most csak azt várjuk, hogy az eddig kifüggesztve volt, cégerül szolgált férfi kalap helyett, mikor fog a fejkőt kifüggesztetni?

Az ujvidék-szabadkai vasut-vonal mai napon indult meg. Különös, nem tudom, jó-e vagy rossz ómen az, hogy Ó-Becseről, a belügyi ministerium engedélye folytán egy örület szállított az országos tébolydába rendőrbiztosunk ez első menet alkalmával!

Ugyancsak a mult héten szállítottat ugyanoda hallomás szerint Obláth Ferenc ide való lakos.

Egy hét alatt kettő!

Járás-földünk osztása tárgyában örvendetes hír lepelt meg bennünket, az t. i., hogy a barátságos egység létrejött céljából bizottság volna alakulóban, melynek eluőküül városunk minden rangu, rendű, val-lásu lakosa által méltán tisztelt, szeretett, habár hivatalos elfoglaltsága miatt ritkán látott de azért büszkén mondhatjuk: a mi polgár-társunk, Ujvidék sz. kir. város főispánja, Paracetich Felix ur Óméltósága volna felkérve. Ha a barátságos egység létrehozása ő neki nem sikerül, jöhet azután akár ki, biz az sikerülni nem fog; mert elég Óméltóságának nyájás, rokonszenves arcát tekinteni, hogy a nagy munka, tekintve nemes, becsületes jellemét városunk java irányában eddig tapasztalt buzgalmit, jóakarátát és cselekményeit, sikerüljön, mit az összes polgárság tiszta szívből kíván, s a siker után azt hiszem, hogy áltani fogják ezután is úgy, mint azelőtt áldották és megsíratni fogják, a mint megsíraták akkor, mikor a haza és közjó érdekében új, fényes állomását elfoglalandó, körükből eltávozott. Tudja Isten, ha el nem távozik, az egész járás osztás-ról talán, mint nálunk ismeretlen eszméről, senki egy szót sem említett volna!

A gőzhajók, illetve egy személyszállító hajó büszkén szeldeleli a Tisza hullámain, büszkén azért, mert csak egy maga van rivális nélküli. Mert pályatársa, az ő testamentomi időből származó „Maria Anna” 50 éves jubiliámát ünnepléven a hajó gyárban, a mesés gazdagsága társaságtól csak nem kívánhatni, hogy erre a kis Tisza patakra egy másik személyszállítót is rendeljen. Vagy tán azt is gondolja: „van már vasut, elég az az egy hajó is”!

A vasut megnyitla folytán a k. postáknál eddig alkalmazva volt idomtan nagy festett kocsik helyett, csinos kis kétkerekű, festetlen, ugynevezett lapiták vannak alkalmazásban. Tiszta nyereség, a mennyiben eddig 2 ló szükségeltetett egy egy szállítmány továbbítására, most pedig csak egy. Történhetik ugyan, hogy ez egy ló kisegítésére majdan, néha még más 4 ló is fog szükségeltetni, de ez a ritkább esetek közé tartozandik; az állam jövedelme az eddigiekhez képest tetemes többletet fog eredményezni!

Uj városházánk kezd már magáról élet-jelt adni. Tegnapi ugyanis foglalta el a bár vakolatlan, de résztétel és villám hárító sodronnyal ellátott toronyban a város anyagi jóléte fölött örökösödő baktek rendszer állomását, trombitálván ő a nap és éj minden órájának negyedében egy rövid jelzést annak igazolásául, hogy ő mindig ébren van. Boldog lakók! mily megnyugvásukra esik az, hogy van valaki, ki anyagi jólétök fölött örökösödik, ha ez a valaki csak egy baktek is.

Árvizek idején rendszeren jelzőket alkalmaznak az ár vagy apály föltüntetésére.

En is alkalmazok ily jelzőt, rendszeti állapotainkra való nézve, s e jelzőt ma megtekintvén, azt tapasztalom, hogy minden a régi állapotban van. Isten velünk.

8. 4.

Ó-Kanizsa, 1883. március 9.

Mozgunk! A mennyiben mozgattunk a létrejött viszonyok és egyes átalakulások következtében.

Ne lett volna csak itt Szegedváros kipécéző meg bizással megbízott 5 tagu küldöttsége; egy sült burgonyát nem mernék egy darab vörös hagymára tenni, hogy úgy volnánk mint a murmutér, mely a Kárpátok oldalain téli álmat aluszsa. De miután itt nálunk voltak ők, van lótas-futás minden oldalról: dolgozik a csatlakozni nem akaró párt is; de sokkal több erőfe-

LEITNER H.

Bécsből

az aprilisi vásárra eljövend

legujabb női divatcikkekkel,

nevezetesen:

palástok, köpenyek, köpenyek és kabátokkal.

Eladási hely: **SZEMZŐ GYULA** úr házában, **Jónász Nina** divatárusnő boltjában.

4279. szám.
tk. 1882.

Arverési hirdetmény.

A kulai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré tétetik, hogy Kautmann Simon zombori lakosnak ifj. Schneider Cornél és neje szül. Hoffmann Katalin új-verbázi lakosok elleni 2295 frt tőke és járulékaik követelésének kielégítése végett a zombori kir. törvényszék és a kulai kir. járásbíró mint tkvi hatóság területén lévő Új Verbász községi 280. sztkben foglalt ifj. Schneider Cornél és neje szül. Hoffmann Katalin neveiken álló A. I. a. 340 hrsz 255 ö. i. sz. ház 464 frt kikiáltási becsár mellett 1883. évi május hó 17. napján délelőtti 10 órákon Új Verbász község-házánál megtartandó nyilvános végrehajtási árverésen szükség esetén a becsáron alul is eladatni fog.

A vevők által let-endő bánatpénz a 464 frt becsárnak 10%-a.

Az árverési feltételek ezen kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál úgy az illető községi előjárásnál megtekinthetők.

Kelt Kulán, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál 1882. évi szeptember hó 14. én.

Sztojkovits,
kir. aljbíró.

LUSZTIG JAKAB

ZOMBORBAN

főutca, JALOSSEVICZ JAKAB ur házában.

Ajánlja dúsan felszerelt

raktárát

mindennemű bel- és külföldi szöveteiből.

Elfogad megrendeléseket egy öltönynek 24 óra alatti elkészítésére.

Legujabb divatú **férfi- és gyermek-öltönyök** a legjutányosabb áron kaphatók.

Minden e szakmába vágó megrendelések a legujabb divat szerint pontosan eszközöltetnek és a legjutányosabb áron számítatnak. 6-5

452. szám.
k. ig. 1882.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye felső II. szolgabírói járásához tartozó Almás községében leköszönés folytán megüritett községorvosi állomásra ezennel pályázat hirdtetik.

Ezen állomás, folyó évi március hó 19. én dél előtt 10 órákor a község házában megtartandó választás útján fog betöltetni.

Az állomással egybekötött javadalmazás:

- 1) Évi készpénzfizetés 600 frt.
- 2) Látogatási díj 40 kr.
- 3) Halotti szemle díj 20 kr.

A pályázni szándékozók felhívtnak, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a értelmében felszerelt folyamodványaikat **folyó év március hó 17-ik napjáig bezárolag** alólirotthoz benyújtsák.

Almás, 1883. február hó 19.

3-3.

Deák Zsigmond,
szolgabíró.

Bérbeadás.

Sztapári út 24. számú ház, megyeház sarkának átellenében, mint volt korcsma-helyiség, **Henneberg** ügyvéd által — korcsmának is — bérbe adatik. 3-3

Harlander kötőfonala és orsócérnája

(Strickgarn) 15-12 (Spulenzwirn),

A bécsi és párisi világtárlaton a legelső díjakkal kitüntetett.

Kitünő minősége miatt közkedvelt.

A kötőfonal gyári jegye. Kaphatók a haza minden nagy- és forgalmas kis-kereskedésében. Az orsócérna gyári jegye.

4866. sz.
tkvi 1882.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kulai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kulai takarékpénztár végrehajtónak, Fárász előbb Bognár szül. Hanga Teréz végrehajtást szenvedő elleni 558 frt 53 kr tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a kulai kir. járásbíró) területén lévő Kula községi 455. sztkben A. I. a. foglalt Hanga férj. Bognár Teréz nevében álló 515/a hr. 779 ö. i. sz. házra az árverést 800 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **az 1883. évi május hó 8-ik napján délutáni 3 órákor** a kulai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arerezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 80 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1. évi 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kulán, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1883. évi február 20-ik napján.

Sztojkovits,
kir. aljbíró.

Az általánosan legjobbnak elismert pipere arcor a **GRÜNDER RICH.**-féle ártalmatlan

HATTYÚARCPOR,

(Schwanenpuder.) 3-3

mely nem csak az arcon teljesen láthatatlan és tartós, de a mellett az arcbort ifjúsítja, és annak rózsaszínű színt ad. — Főraktár:

Gallé Emil gyógyszerésznél Zomborban.

Hirdetés.

Alulírott mellé egy magyar ajku r. k. kántor segéd kerestetik, ki a kántori teendőkből kellő jártassággal bír. — A feltételek levélben megtudhatók.

Jankovácon, 1883. évi március 3. án.

3-2

Hutovits Adalbert,
kántor.

Pályázat.

A bogyáni róm. kath. kántor-tanítói állomásra f. é. **március hó 29-ig** pályázat hirdetik.

Az állomás javadalmi a következők: a) a kalocsai főegyházmegei nagyobb pénztáralapból 200 frt. b) a bogyáni község pénztárából 40 frt. c) a katolikus házaspároktól 40 frt. d) 3 ölkeny tűzifa e) 120 házaspár után 1 adag buza és 1 adag árpa, vagy szemes kukorica f) 8 hold réti föld, mely a Duna árjának van kitéve. g) stola mintegy 15-20 frt. h) szabad lakás 222 ölnyi házi kerttel.

A megválasztott tartozik ugya mindennap mint az ismétlő oktatást ellátni és a kántoriteendőket teljesíteni. — A tannyelv illyr, de a magyar nyelv bírása okvetlenül megkívánatik.

A kellőleg felszerelt folyamodványok a bogyáni iskolaszékre címezve alólirotthoz Hodsághra (Bács-Bodrogh megye) küldendők.

1-1

Osztermayer József,
kerületi esperes.

**MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER**

legtisztább égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb Asztali-és üdítő ital,

kitünő hatásának bizonyult köhögésnél, gége bajknál, gyomor-és hólyag hurtnál.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karlshadban (Csehország).

Idei valódi

ERFURTI

virág- és főzelék magvak,

a legkiválóbb fajokban és legjobb minőségben kaphatók Zomborban

FALCIONE GUSZTÁV

kereskedésében.

